

Euroopan unioni
Aluepolitiikka

panorama

inforegio

33

Kevät 2010

Koheesiopolitiikan arviointi

Näkemyksiä ja tuloksia

fi

PÄÄKIRJOITUS

Dirk Ahner

3

KATSAUS

Ohjelmakauden 2000–2006 tavoitteen 1 ja 2 jälkiarviointi: mitä on saavutettu?

4–7

HAASTATTELUT

Terry Ward – Elżbieta Bieńkowska – Albino Caporale – John Bachtler

8–11

YLEISTÄ

Ohjelmakauden 2000–2006 tavoitteen 1 ja 2 jälkiarviointi: tulokset pähkinänkuoressa

12–13

MUUALLA EUROOPASSA

Ateenan uusi metrojärjestelmä
CzechInvest – mistä älykkäät investoinnit alkavat
Lahden tiede- ja yrityspuisto – Suomen ympäristötekniikan osaamisklusteri
Naisten aseman ja talouden yhteensovittaminen Salzburgissa

14–17

LÄHIKUVASSA

Mitä menetelmiä arviointiin?

18–19

YHTEISTÄ PINTAA

Arviointi vahvistaa koheesipolitiikkaa

20–22

ASIAA REGIOSTA

Esittelyssä EU:n uusi aluepolitiikan komissaari Johannes Hahn

23

24–25

VERKOTTUMINEN

26–27

NÄKEMYKSIÄ HANKKEIDEMME SISÄLTÄ

Longlife – Competitive Health Services

28

TAPAHTUMAKALENTERI – TUO ÄÄNESI KUULUVILLE

Valokuvat (sivut):

Kansi:

Sivut 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12–13, 14, 16, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26 © CE

Sivu 8: © Terry Ward

Sivu 9: © Ministry of Regional Development

Sivu 10: © Albino Caporale

Sivu 11: © The University of Strathclyde

Sivu 15: © Sochor Jiří

Sivu 16: © Lahti Region Image Bank

Sivu 17: © Rupert Pagitsch

Sivu 27: © Minna Mäkinieniemi

Tämä lehti on painettu englanniksi, ranskaksi ja saksaksi kierrätyspaperille.

Se on saatavilla 21 kielellä osoitteessa:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/panora_fi.htm

Julkaisun mielipiteet ovat kirjoittajan omia, eivätkä ne välttämättä heijasta Euroopan komission näkemyksiä.

Arvioinnilla on yhä tärkeämpi merkitys koheesiopolitiikassa. Siksi päätimme tehdä siitä tämän numeron ykkösaiheen. Ohjelmakauden 2000–2006 jälkiarvioinnin kokemuksen perusteella halusimme nostaa esille sellaisia avainkysymyksiä kuin kenen jälkiarviointia tulee tehdä, miten ja milloin? Miten tulokset voivat vaikuttaa muutokseen, ja olisiko tarkemmille ja analyttisemmille arviointimenetelmille käyttöä?

Ohjelmakaudella 2000–2006 koettiin tärkeä muutos EU:n rakenteessa, kun EU:hun liittyi 10 uutta jäsenmaata. Sitä seuranneet eriarvoisuudet korostivat koheesiopolitiikan merkitystä, mikä tekee ohjelmakauden jälkiarvioinnista erityisen mielenkiintoisen. Tilastojen mukaan uusien jäsenmaiden voimakas kasvu vähensi eroja BKT:ssa henkeä kohti koko EU:n alueella. Kuinka paljon tuosta kasvusta oli koheesiopolitiikan ansiota? Muun muassa tätä kysymystä pohdimme tässä numerossa.

Hallintoviranomaisten ja projektipäälliköiden kanssa käytyjen keskustelujen perusteella vaikuttaa siltä, että koheesiopolitiikan toteuttamisen menetelmät – seuranta, arviointi ja monivuotissuunnitelmat – on omaksuttu kansallisen politiikkaan, kun on huomattu, että niitä voidaan hyödyntää muuallakin. Koheesiopolitiikka on tuonut mukanaan uusia lainsäädännön vaatimuksia ja täytäntöönpanomenetelmiä EU:n alueiden, kaupunkien ja kylien hallintoon.

Vaikka tietoa on tarjolla runsaasti raporttien, ohjesääntöjen, tietokantojen ja tapaustutkimusten muodossa Inforegion verkkosivuilla ja lisää on odotettavissa seuraavan 18 kuukauden aikana, aluepolitiikan pääosasto haluaa kuulla lisää aluepolitiikan vaikutuksista päättäjiltä, tutkijoilta ja politiikan asiantuntijoilta.

Tässä numerossa haastatellut henkilöt lisäävät äänensä keskusteluun: kaksi akateemikkoa, yksi hallintoviranomainen ja Puolan aluekehitysministeri puhuvat ohjelmakauden 2000–2006 myönteisistä ja kielteisistä näkökohdista.

Panorama haluaa myös toivottaa tervetulleeksi aluepolitiikan uuden komissaarin Johannes Hahnin ja ottaa selvää hänen painopisteistään ja toiveistaan komissaarikaudellaan.

Dirk Ahner

*Pääjohtaja, Euroopan komissio
Aluepolitiikan pääosasto*

” Koheesiopolitiikka toi mukanaan uusia lainsäädännön vaatimuksia ja täytäntöönpanomenetelmiä EU:n alueiden, kaupunkien ja kylien hallintoon. ”

OHJELMAKAUDEN 2000–2006 TAVOITTEEN

1 JA 2 JÄLKIARVIOINTI:
MITÄ ON SAAVUTETTU?

Koheesiopolitiikka on politiikan osa-alue, johon käytettiin kolmannes EU:n talousarviosta vuosina 2000–2006. Se joutui mukautumaan ajan haasteisiin, mutta auttoi myös muuttamaan historiaa. EU:n laajeneminen 10 uudella jäsenvaltiolla vuonna 2004 syvensi taloudellisia ja sosiaalisia eroja ennennäkemättömällä tavalla. Koheesiopolitiikan oli vastattava näihin haasteisiin unohtamatta 15 ”vanhaa” EU-maata.

Ohjelmakauden jälkiarvioinnin tarkoituksena oli analysoida, mitä eri alueilla on saavutettu ja tunnistaa mahdollisuudet, joiden avulla koheesiopolitiikka voi vastata haasteisiin entistäkin paremmin. Arvioinnissa ei pystytty ottamaan huomioon kaikkia koheesiopolitiikan yksityiskohtia tavoitteen 1 ja 2 yli 230 toimenpideohjelmassa. Arvioinnin 14 osa-alueetta kattaa kuitenkin koheesiopolitiikan todelliset vaikutukset köyhimpien EU-alueiden (tavoite 1) kehityksessä, tavoitteen 2 mukaisen rakenneuudistusprosessin ja Lissabonin tavoitteiden toteutumisen. Tulevat arvoinnit tarkastelevat koheesiorahaston, Euroopan sosiaalirahaston ja URBAN- ja INTERREG-yhteisöaloitteiden vaikutuksia.

Kasvua köyhimmillä alueilla

Tilastot osoittavat, että erot BKT:ssa henkeä kohti pienenevät niin jäsenvaltioiden kuin alueidenkin välillä. Tärkeimpänä syynä tähän voidaan pitää kiihtynyttä kasvua EU10-maissa. Keskeinen kysymys arvioinnin kannalta oli, missä määrin tämän menestyksen voidaan katsoa johtuvan koheesiopolitiikan vaikutuksesta. Arvioinnissa käytettiin kahta makrotalouden mallia. Mallit osoittavat, että tavoite 1 -alueiden toimenpideohjelmat kasvattivat pitkän aikavälin tuotantopotentiaalia sekä asukaskohtaista BKT:tta. Mallinnuksen avulla voitiin myös havaita, että koheesiopolitiikalla on myönteinen vaikutus ei vain tukialueiden, vaan koko EU:n kehitykseen.

Aihekohtaisilla tutkimuksilla on selvitetty politiikan toteutumista eräillä avainalueilla. Ne tukevat mallinnuksen tuloksia ja osoittavat, että pelkkä BKT-luku ei riitä. Tutkimukset tarjoavat pohjaa todelliselle keskustelulle jäsenvaltioiden, alueiden ja komission välillä.

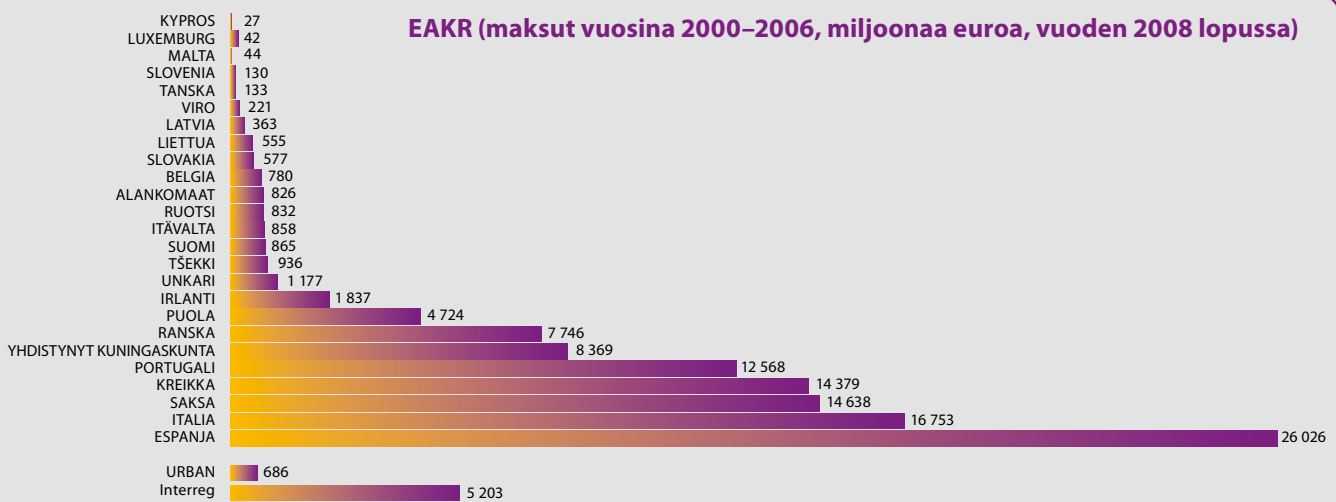
” Mallinnuksen avulla voitiin myös havaita, että koheesiopolitiikalla on myönteinen vaikutus ei vain tukialueiden, vaan koko EU:n kehitykseen. ”

Parempia liikennejärjestelmiä ja tehokkaat yhtenäismarkkinat

Vuosien aikana EU:ssa rakennetusta 8500 moottoritiekilometristä 2043 km (24 %) oli suoraa seurausta EAKR:n osarahoituksesta. Useimmat näistä rakennettiin köyhimmille alueille Kreikkaan, Espanjaan ja Portugaliin. EAKR osarahoitti 294 km nopeiden junien rautatieverkkojen rakentamista, mikä oli noin 25 % rakennetuista kokonaiskilometreistä Espanjassa ja Italiassa. Se oli myös mukana uudistamassa 31 lentokenttää ja 45 satamaa, joista useimmat sijaitsevat EU:n köyhimmillä alueilla. Meneillään olevan koheesiorahaston tukemien hankkeiden arvioinnista saadaan enemmän tietoa ensi vuoden puolella.

EAKR rahoitti enemmän tie- kuin rautatiehankkeita erityisesti EU10-maissa, joissa tieverkon parantamisella oli kiireellisin tarve. Arviointi vahvistaa, että EU10-maissa on edelleen tarve liikenneverkoston uudistamiselle. Se nostaa myös esiin kysymyksen siitä, tarvitaanko EU10-maiden tieverkkohankkeiden rahoituksessa tiukempaa priorisointia, ja kyseenalaistaa paikallisten teiden rakentamisen ja huollon. Tulevaisuudessa on tarve parantaa eri liikennemuotojen keskinäisiä yhteyksiä ja julkisen liikenteen tasoa kaupungeissa sekä sen siirtymistä vähähiiliseen talouteen.

Ympäristö: EU-standardit ja kasvumahdollisuuksien hyödyntäminen

Köyhempien alueiden ympäristöhankkeiden tuki ja puhtaan juomaveden ja jätevedyn käsittelyn verkostojen osarahoitus erityisesti maaseudulla auttoivat jäsenvaltioita vesi- ja jätevesidirektiivin käyttöönotossa. Noin 14 miljoonaa kansalaista pääsi vesihuollon piiriin ja toiset 20,5 miljoonaa kytkettiin jätevesihuollon piiriin.

Arvioinnin mukaan ympäristöinfrastruktuurihankkeissa (vesi- ja jätevesihankkeet, kiinteätä jätettä koskevat hankkeet) taustalla on usein puhtaasti ympäristönäkökohdat.

On siis selvää, että koheesiopolitiikalla oli tosiasiallinen itsenäinen tavoite eli ympäristön tilan parantaminen. Koheesiopolitiikka ei pyri pelkästään kasvattamaan BKT:tä tai auttamaan alueita taloudellisten etujen hyödyntämisessä. Sillä varmistettiin kansalaisille, että he voivat hyötyä talouskasvusta riippumatta siitä, missä he asuvat. Koheesiopolitiikalla pyrittiin varmistamaan, että kasvu parantaa elintasoja, elämisen laatua ja että kehitys on alueellisesti tasapainoista ja sopusoinnussa alueiden luonnonvarojen ja aineellisten hyödykkeiden kanssa.

Tulevaisuudessa on mietittävä, kuinka alueet voivat hyödyntää ilmastonmuutoksen ja ympäristönsuojelun mukanaan tuomia haasteita parantaakseen yritystensä kilpailuasemaa maailmanmarkkinoilla.

Yritykset: työpaikkoja ja innovaatioita

Pienet ja keski-suuret yritykset olivat EAKR-yritystuen pääkohhteita, ja ne vastaanottivat 83 % tästä tuesta ohjelmakaudella 2000–2006. Tämä heijastaa kansallisia poliittisia painopisteitä: yrityspolitiikka on pienyrityskeskistä lähes kaikissa jäsenvaltioissa. Yrittäjyys ja yrityksen perustaminen ovat erityisiä painopistealueita. Ne 30 toimenpideohjelmaa, joista tuettiin pääasiassa yrityksiä (ja jotka edustavat 60 % käytetystä tuesta tällä sektorilla) auttoivat luomaan ainakin 638 000 uutta työpaikkaa.

Suorat tukivälineet (eli taloudellinen tuki avustuksina, mutta myös lainat ja osakkeet) ovat yhä EAKR-tuen pääpilareita yritysten ja innovaatioiden rahoittamisessa, ja ne vastaavat noin 69 % ohjelmakauden kustannuksista. Arvioinnissa havaittiin suuntaus kapeasta ”uudistamisen ja monipuolistamisen strategiasta” kohti laajempia strategioita, joissa pääpaino on innovaatioissa ja laajemmassa valikoimassa rahoitusvälineitä. Välillisten tukivälineiden tarjonta (esim. ei-taloudellinen tuki, kuten yrityspalvelut, hallinnollisen rasituksen keventäminen, klusterit, verkostot ja osaamisen siirto) lisääntyi huomattavasti ohjelmakaudella. Tukivälineiden laaja tarjonta oli ilmeisintä pienyritysten tukemisessa kun taas suuryritykset saivat tukea lähes poikkeuksetta avustuksina, joita ei makseta takaisin.

Arvioinnissa vertailtiin myös tuettujen yritysten ja ei-tuettujen yritysten menestystä entisen Itä-Saksan alueella. Tutkimus osoitti, että tuetut yritykset menestyivät paremmin investointien, T&K-intensiteetin ja patenttihakemusten suhteen.

Vanhentuneiden talouden rakenteiden muuttaminen vaatii aikaa ja poliittista tahtoa

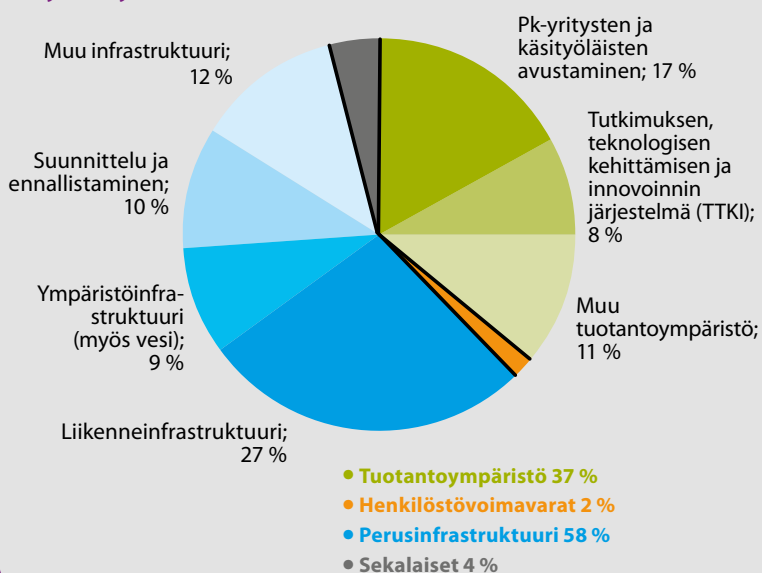
Eräillä rakennemuutosvaiheessa olevilla alueilla (tavoite 2 -alueet) tehty arviointi osoitti, että aluekehitysohjelmilla voi olla merkittävä vaikutus alueen sosiaalisten ja taloudellisten rakenteiden muutoksessa, sillä ne murtavat riippuvuutta perinteisestä teollisuudesta. Tällaiset muutokset vaativat aikaa – usein jopa vuosikymmeniä – ja poliittista tahtoa. Arvioinnin mukaan EAKR-tuella voidaan kuitenkin vahvistaa ja nopeuttaa prosessia. Tapaustutkimusten mukaan tutkimus ja innovaatiot voivat olla suunnannäyttäjiä, vaikka tämäkään strategia ei ole täysin riskitön. Tavoite 2 -alueen sidosryhmät korostivat, että koheesiopolitiikka voi olla osa alueiden pitkän aikavälin rakennemuutosta monivuotisten ohjelmien, analyysien ja selkeiden kehitystavoitteiden vaatimustensa ansiosta.

Joustavaa politiikkaa

Vuonna 1999, kun koheesiopolitiikan 2000–2006 -ohjelmakautta suunniteltiin, ilmastonmuutos, yhteiskunnan ikääntyminen ja globalisaatio eivät olleet kovinkaan korkealla poliittisella asialistalla. Arvioinnin mukaan tapaustutkimukset ja hyvät toimintatavat osoittavat, että jotkut alueet – eivät kaikki – käyttivät hyväkseen toimenpideohjelmaa muutoksiin sopeutumisessa. Nämä alueet eivät odottaneet ohjeistusta Brysselistä, vaan toimivat itsenäisesti, ja koheesiopolitiikan ohjelmat auttoivat aloitteiden täytäntöönpanossa. Niiden kokemuksia voidaan hyödyntää paremman tulevaisuuden politiikan suunnittelussa.

” Kokemuksesta tiedetään, että ensisijaisesti horisontaalisiin painopisteisiin perustuva arviointi ei ole kaikkein ihanteellisin tapa. ”

Toiminta-alat (EAKR-tietoa 2000–2006 ohjelma-asiakirjan täydennyksistä)

Koheesiopolitiikka ilmastonmuutosta vastaan

Hallintotavasta todellista lisäarvoa

Koheesiopolitiikan ohjelmien oikeanlainen ja tehokas täytäntöönpano on iso hallinnollinen haaste niin uusissa kuin vanhoissakin jäsenvaltioissa. Vuosina 2004–2005 monet epäilivät uusien jäsenvaltioiden kykyä ottaa käyttöön tehokkaita hallinnon järjestelmiä lyhyessä ajassa. Arvioinnin mukaan nämä epäilyt ovat osoittautuneet turhiksi. Jäsenvaltioissa omaksuttiin asiat nopeasti, ja ne selvisivät uuden politiikan täytäntöönpanon alkuvaikeuksista hyvän motivaationsa ansiosta. On jopa olemassa merkkejä siitä, että kansalliseen politiikkaan omaksuttiin koheesiopolitiikan keskeisiä piirteitä, kuten monivuotinen ohjelmointi, tärkeiden sidosryhmien laaja osallistuminen, seuranta ja arviointi, mikä johti tehokkaampaan päätöksentekoon.

Mielenkiintoista on, että koheesiopolitiikka kymmenine tuhansine hankkeineen auttoi toteuttamaan EU-sääntelyä, kuten julkista hankintaa koskevia säännöksiä, käytännössä. Koheesiopolitiikan avulla kylät, kaupungit ja alueet tutustuivat uuteen lainsäädäntöön ja uusiin käytäntöihin.

Tietoyhteiskunta on yksi koheesiopolitiikan painopisteistä

Ratkaisu horisontaalisista painopisteistä?

On selvää, että ympäristö, työpaikat, ilmastonmuutos, pk-yritykset, tietoyhteiskunta ja yhtäläiset mahdollisuudet ovat korkealla koheesiopolitiikan asialistalla. Mutta ongelmien luonne ja laajuus vaihtelevat eri alueilla. Poliitiikan täytyy antaa valmiudet toteuttaa suunnitelmia eri tilanteissa.

Useat jälkiarvioinnissa mukana olleet tutkimukset tarkastelivat horisontaalisten painopisteiden tehokkuutta tavoitteiden saavuttamisessa. Kaksitoista yhtäläisiä mahdollisuuksia tutkinutta tapaustutkimusta selvittivät, että vaikka naisten ja miesten yhtäläiset mahdollisuudet mainittiin useimmissa suunnitelmissa, vain muutamat ohjelmat toimeenpanivat ajatuksen EAKR:n rahoittamien hankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Yhtäläiset mahdollisuudet nähtiin enemmänkin Euroopan sosiaalirahaston asiana. Hyvin menestyneissä ohjelmissa yhtäläisten mahdollisuuksien edistäminen oli sisällytetty strategiaan ja niitä tuettiin poliittisella päätöksenteolla.

Tämä nostaa esiin kysymyksen tulevaisuutta varten: tulisiko alueiden kehitystavoitteiden saavuttamiseen käyttää valikoidumpia ja kohdennetumpia apuvälineitä? Kokemuksesta tiedetään, että ensisijaisesti horisontaalisiin painopisteisiin perustuva arviointi ei ole kaikkein ihanteellisin tapa.

Tutkimusta ja julkista keskustelua

Kolmen vuoden jälkiarvioinnin aikana laaditut asiakirjat – ohjesäännöt, väliraportit, tietokannat, tapaustutkimukset, esimerkit hyvistä toimintatavoista, loppuraportit ja tiivistelmät – on julkaistu Inforegion verkkosivuilla. Seuraavan 18 kuukauden aikana julkaistaan lisää raportteja ja tietoa koheesiorahaston vaikutuksista, mikä lisää tietopohjaa koheesiopolitiikan toteutumisesta. Aluepolitiikan pääosasto kutsuukin poliitikkoja, tutkijoita ja laajempaa yleisöä keskustelemaan ja tekemään lisätutkimusta aiheesta.

LISÄTIETOA ARVIOINNISTA:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/rado2_en.htm

TERRY WARD

Aplica spr:n tutkimusjohtaja

Viimeisen kahden vuoden ajan Ward on koordinoinut ohjelmakauden 2000–2006 EAKR-ohjelmien jälkiarviointia.

Mitä koheesiopolitiikalla mielestäsi saavutettiin ohjelmakaudella 2000–2006?

Tilastot kertovat, että ohjelmakauden aikana tuetut alueet kasvoivat nopeammin kuin ei-tuetut alueet. Tämä koskee erityisesti tavoite 1 -alueita lähes kaikissa jäsenvaltioissa. Se koskee myös tavoite 2 -alueita, joskin pienemmässä mittakaavassa, ja yleisesti voidaan sanoa, että mitä enemmän tukea saatiin, sitä paremmin alueet menestyivät. Myös muut politiikan osa-alueet EU:ssa keskittyivät kysymyksiin, joita taloustiede ja OECD:n kaltaiset järjestöt pitivät erityisen tärkeinä, kuten infrastruktuurin parantaminen ja liike-elämän vahvistaminen. On myös olemassa merkkejä siitä, että koheesiopolitiikka kiinnitti päättäjien huomion alueellisen kehityksen keskeisiin ongelmiin ja rohkaisi kentällä työskenteleviä ratkaisemaan niitä. Vaikeutena on vetää suora yhteys politiikan toimenpiteiden ja alueellisen suorituskyvyn välille, mikä ei ole yllättävää, kun otetaan huomioon samanaikaisesti meneillään olevat asiat. Mutta voimme osoittaa erityistoimenpiteiden konkreettisia tuloksia, mikä todistaa, että politiikan toteutus on ollut tehokasta. Yhteyden rakentaminen joidenkin Keski- ja Itä-Euroopan maiden osalta on erityisen vaikeaa, koska ne alkoivat saamaan tukea vasta vuoden 2004 puolivälistä, mutta tutkimukset osoittavat, että tukea käytettiin rakentavasti, ja se auttoi luomaan vankan perustan meneillään olevan kauden aluekehityspolitiikalle.

” Rakenerahastojen käyttö on vaikuttanut (yleensä myönteisesti) jäsenvaltioiden omaksumiin käytäntöihin ja menettelyihin niiden omassa kansallisessa politiikassa. ”

Jos voisit muuttaa yhden asian koheesiopolitiikassa, mikä se olisi?

Velvoittaa hallitukset kaikkialla Euroopassa täsmentämään konkreettisesti, mitä saadulla tuella aiotaan saavuttaa ja miten tämä vaikuttaa alueelliseen kehitykseen tai alueellisen tasapainon parantamiseen, ja erittelemään määrälliset indikaattorit ja tavoitteet toimenpiteiden toteutumisen seuraamiseksi. Tämä ei auttaisi vain politiikan arviointia, mutta myös varojen tehokasta käyttöä. Luultavasti tämä tarkoittaisi rahoitusta koskevan asetuksen ehtojen lisäämistä ja julkista keskustelua politiikan konkreettisista tavoitteista ja tuloksista.

Pitäisikö koheesiopolitiikassa keskittyä tietyille aloille, jotta se voisi toimia tehokkaammin?

Kyllä ja ei. On selvää, että rahoituksen tulee olla riittävän suuri, jotta sillä on merkitystä, mikä puolestaan tarkoittaa, että se ei saa olla liian laajalle levinnyttä eri politiikan aloilla. Mutta koska alueet eroavat toisistaan ongelmiensa ja tarpeidensa suhteen, ja niitä on vaikea tunnistaa keskitetysti, tulisi antaa alueiden päättää rajoitetusti aloista, joihin tukea annetaan. Tämä auttaisi myös koheesiopolitiikan arviointia ja seurantaa.

Pienyritysten tukena

ELŻBIETA BIEŃKOWSKA

Puolan aluekehitysministeri

Bieńkowska työskenteli Sleesian voivodikunnan maakuntajohtajan virastossa tammikuusta 1999 marraskuuhun 2007. Aluekehitysjohtajana hän oli vastuussa EU:hun liittymistä edeltävien ohjelmien rahoittamien aluekehitysinstrumenttien ohjelmoinnista ja täytäntöönpanosta sekä kansallisen kehityssuunnitelman 2004–2006 ja kansallisen koheesiostrategian 2007–2013 mukaisista rakennerahastoista.

Mitä koheesiopolitiikalla mielestänne saavutettiin ohjelmakaudella 2000–2006?

Ensinnäkin koheesiopolitiikalla vahvistettiin keskeisiä makrotalouden indikaattoreita. Sillä on itse asiassa ollut suora vaikutus taloudelliseen, sosiaaliseen ja alueelliseen lähentymiseen muiden kehittyneempien EU-maiden kanssa.

EU-varoilla on vähitellen parannettu infrastruktuurin laatua. Lisäksi koheesiopolitiikan ansiosta hallinnon taso on huomattavasti kohentunut.

Sosiaalisen yhteenkuuluvuuden vaikutukset näkyvät erityisesti työttömyyslukemissa ja työpaikkojen luomisessa. On arvioitu, että vuosina 2004–2007 jopa 20 % uusista työpaikoista luotiin EU-varoilla. Joka kolmas julkisiin hankkeisiin sijoitettu zloty on peräisin eurooppalaisista rahoituslähteistä.

Koheesiopolitiikka on tärkeä tekijä vaurastumisessa. Toisaalta se osoittautui tehokkaaksi kilveksi talouden taantumien tuhoisista vaikutuksista vastaan. Julkiset ja yksityiset yritykset ovat kääntyneet EU:n puoleen rajoitetun luoton toivossa. Mielestäni koheesiopolitiikkaa voidaan verrata öljyyn, joka pitää talouden moottorin liikkeessä.

Jos voisitte muuttaa yhden asian koheesiopolitiikassa, mikä se olisi?

Koheesiopolitiikka on osoittautunut tehokkaaksi välineeksi kestäväen kehityksen edistämiseksi Puolassa, ja mielestäni tulisi painottaa alueiden vahvuuksien tukemista ja kilpailukykyyn parantamista.

Mitkä ovat Puolan suurimmat haasteet koheesiopolitiikassa?

Ehdottomasti EU-varojen tehokas käyttö alueiden kilpailukykyyn lisäämiseksi sekä taloudellisten ja sosiaalisten eroavaisuuksien vähentämiseksi. Sen perusteella mitä Puolassa on saatu aikaan tähän mennessä, uskon, että voimme onnistua tehtävässä.

” On arvioitu, että vuosina 2004–2007 jopa 20 % uusista työpaikoista luotiin EU-varoilla. ”

Puolan liikenneyhteyksien parantamista

ALBINO CAPORALE

Toscanan alueen talouskehitysjohtaja

Vuonna 2005 Caporale johti tavoitteen 2 YOA:n 2000–2006 hallintoviranomaista, ja on parhaillaan vastuussa EAKR-rahoitteisen alueellisen kilpailukyvyyn ja työllisyyden toimenpideohjelmasta Toscanan alueella. Vuonna 2007 hänet nimitettiin teollisuuspolitiikan, innovoinnin, liikkeenharjoittajien ja tutkimuksen osaston apulaispääjohtajaksi.

Mitä koheesiopolitiikalla mielestäsi saavutettiin ohjelmakaudella 2000–2006?

Hallinnoinnissa pyrittiin yksinkertaistamaan päätöksentekoa antamalla ohjelmista vastuussa oleville alueille enemmän valtaa. Tämä merkitsi tarvetta toimien ja seurannan eriyttämiselle. Ohjelmien hallintomenettelyt noudattivat tätä linjausta, vaikka ne eivät aina tuottaneet tulosta tehokkuuden parantamisen suhteen.

Seuraavia alueita vahvistettiin: toimenpideohjelmien arviointia vastuullisuuden osoituksena sidosryhmille, poliittis-institutionaalissuhteita, paikallisten instituutioiden merkitystä sekä ja aluekehityspolitiikan keskeistä merkitystä.

Ohjelmakausi 2000–2006 vakiinnutti eurooppalaisen koheesiopolitiikan painoarvon ja tehtävät. Vaikka se edustaa ”vaikutusvaltaisinta osa-aluetta”, silti sitä ei arvosteta yhtä paljon kuin sen taloudellinen arvo antaisi olettaa.

Jos voisit muuttaa yhden asian koheesiopolitiikassa, mikä se olisi?

Keskustelu, jota käytiin 2007–2013 budjettineuvottelujen aikaan, sekä ensimmäiset asiakirjat ja toimet, jotka antavat ajattelemisen aihetta vuoden 2013 jälkeiselle jaksolle, perustuvat koheesiopolitiikan ytimessä olevalle ristiriidalle: politiikkaan, joka perustuu alue- ja täydentävyyssperiaatteille ja on siten lähempänä kansalaisia ja elinkeinoelämää enemmän kuin mikään muu politiikka, ja joka on yksi EU-politiikan konkreettisten tulosten alueista, suhtaudutaan edelleen varovasti jäsenmaissa.

Riskinä on, että koheesiopolitiikka nähdään pelkästään tapana puuttua niiden alueiden asioihin, jotka ovat kehityksestä jäljessä. Rakennerahastojen edellisten suunnittelusyörien kokemukset ovat vahvistaneet alueiden käsitteen merkitystä, vaikka politiikka ei olekaan täysin onnistunut tuomaan esille sitä politiikan lisäarvoa, joka on johtanut aidosti yhtenäisemmän Euroopan olemassaoloon.

Uskotko, että komissaari Danuta Hübnerin tilaama ”Barcan raportti” sisältää ratkaisun koheesiopolitiikan mahdolliseen uudistamiseen?

”Barcan raportti” tuo esille nykyisen koheesiopolitiikan kriittisiä näkökohtia perustellen politiikan jatkuvuutta niin teoreettisesti kuin poliittisestikin sillä edellytyksellä, että joitain muutoksia on tehtävä.

Uskon, että raportin muutosehdotukset ovat sekä kohtuullisia että toteuttamiskelpoisia. Ne ovat samalla radikaaleja, koska ne väistämättä törmäävät ”aatteelliseen uppiskaisuuteen”, kuten monilla uudistuksilla on tapana.

Yksi raportin vahvuuksista on, että se osoittaa, miten uudistetusta koheesiopolitiikasta on hyötyä niin jäsenvaltioille kuin alueillekin (alue- ja paikallishallinnoille).

” Ohjelmakausi 2000–2006 vakiinnutti eurooppalaisen koheesiopolitiikan painoarvon ja tehtävät. ”

Itämeren rannikon suojelua

JOHN BACHTLER

on Eurooppa-politiikan professori ja tutkimuslaitoksen johtaja Strathclyden yliopistossa Glasgowssa.

Bachtler on julkaissut aluekehitystä, aluepolitiikkaa sekä palvelusektoria käsitteleviä kirjoja, kirjoituksia, artikkeleita ja tutkimuksia.

Mitä koheesiopolitiikalla mielestäsi saavutettiin ohjelmakaudella 2000–2006?

Vuosina 2008–2009 tutkimuslaitoksellamme tehtiin tutkimus vuosien 2000–2006 koheesiopolitiikan hallinnoinnista ja täytäntöönpanosta. Tutkimuksesta käy ilmi seuraavanlaisia tärkeitä suuntauksia:

- Näyttöä lisääntyvistä kumppanuuksista.
- Ohjelmasuunnittelu perustui usein jonkinlaiseen analyysiin, strategiseen pohdintaan ja kumppaneiden kuulemiseen, ja siinä hyödynnettiin ennakoarviointia yhä johdonmukaisemmin.
- Seurantaan kiinnitettiin entistä enemmän huomiota, vaikka järjestelmien hyödyllisyys ja tiedon tarjonta olikin joissain tapauksissa kyseenalaista.
- Huomiota kiinnitettiin enemmän myös talouden hallintoon, seurantaan ja tarkastukseen ja erityisesti uusia täytäntöönpanoasetuksia noudattaviin menetelmiin ja rahavirtojen läheisempään valvontaan, millä halutaan välttää maksusitoumusten vapauttaminen ilman eri toimenpiteitä.
- Arviointikulttuurin kehitystä helpotti vaatimus väliarvioinnin tekemisestä ja päivittäisestä; eritoten jälkimmäistä käytettiin 2007–2013-strategian valmistelussa. Useat jäsenvaltiot tekivät omia sisäisiä arviointeja.

Nämä kehityssuuntauksukset eivät kuitenkaan olleet yleispäteviä. Onkin kysyttävä, miksi yhä 15–20 vuoden koheesiopolitiikan kokemuksen jälkeenkin, useat hallintoviranomaiset eivät pysty tai halua hyödyntää EU:n hallinta- ja täytäntöönpanojärjestelmiä. Kuinka paljon tämä johtuu ulkopuolisista tekijöistä tai sisäisistä rajoitteista?

Jos voisit muuttaa yhden asian koheesiopolitiikassa, mikä se olisi?

Rakennerahastojen hallinnointiin tulisi löytää uudelleen ”poliittinen missio”, sillä osa siitä on kadotettu viimeisen kymmenen vuoden aikana. Tuen käyttäminen vie liikaa huomiota hankkeiden laadun tavoittelulta. Huomattavia määriä hallinnon resursseja on käytetty raportointiin, seurantaan ja talouden hallintajärjestelmiin, mitkä on suunniteltu enemmän määräysten noudattamiseksi kuin ohjelmien hallinnoinnin apuvälineiksi. Varainhoidon valvontaan ja tarkastuksiin tulee kiinnittää enemmän huomiota.

Yksi kaikkein vaarallisimmista seurauksista on, että sidosryhmät turhautuvat ja pettyvät politiikkaan. On tiedossa tapauksia, joissa potentiaaliset edunsaajat eivät ole hakeneet EU-tukea hallinnollisten rasitteiden pelossa.

Usein väitetään, että koheesiopolitiikan soveltamisen menetelmä edustaa ”lisäarvoa”. Onko tästä olemassa mitään todisteita?

Arvioinnissamme pohdimme keskeisesti sitä, onko rakennerahastoilla ollut heijastusvaikutuksia jäsenvaltioiden kansallisen politiikan täytäntöönpanojärjestelmiin. Tätä usein nimitetään ”lisäarvoksi” ja tästä on käyty kiistanalaista keskustelua. Tässä tapauksessa voimme tehdä yksiselitteisen johtopäätöksen: rakennerahastojen käyttö on vaikuttanut (yleensä myönteisesti) jäsenvaltioiden omaksumiin käytäntöihin ja menettelyihin niiden omassa kansallisessa politiikassa. Tällainen muutos riippuu kuitenkin aktiivisista ”politiikan yrittäjistä” ja vahvasta poliittisesta sitoumuksesta.

LISÄTIETOA:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/expost2006/wp11_en.htm

” Tilastot kertovat, että ohjelmakauden aikana tuetut alueet kasvoivat nopeammin kuin ei-tuetut alueet. ”

OHJELMAKAUDEN 2000–2006 TAVOITTEEN 1 JA 2 JÄLKIARVIOINTI: TULOKSET PÄHKINÄNKUORESSA

Vuosien 2000–2006 koheesiopolitiikan vaikutuksia on tutkittu eri näkökulmista ja erilaisia menetelmiä käyttäen. Alla oleva jäsentely antaa kokonaiskuvan vuosien 2000–2006 koheesiopolitiikan vaikutuksista. Näitä kuvataan

- toisaalta makrotalouden mallien, hallinnollisten tietojen sekä hallinnon ja täytäntöönpanon analyysin avulla
- ja toisaalta EAKR:n ja koheesiorahaston tukemien politiikan osa-alueiden aihekohtaisen erittelyn kautta.

Koheesiopolitiikan vaikutukset 2000–2006

Koheesiopolitiikan vaikutukset on kuvattu osiin tämän ympyrän ympärille:

- vaikutukset BKT:hen ja työllisyyteen,
- vaikutukset ympäristötavoitteisiin ja tasapainoiseen aluekehitykseen,
- tulokset tärkeimmillä aloilla,
- vaikutukset kapasiteetin rakentamiseen ja poliittiseen oppimiseen kaikissa jäsenvaltioissa,
- esimerkkejä hyvistä toimintatavoista.

MAKROTALouden VAIKUTUKSET

- Kaksi mallia (HERMIN, QUEST), jotka simuloivat koheesiopolitiikan pitkän aikavälin vaikutuksia BKT:hen, työllisyyteen ja pääomakantaan tavoite 1 -alueilla.
- Kumulatiivinen BKT verrattuna tilanteeseen ilman koheesiopolitiikkaa vuonna 2009 (QUEST):
 - + 0,61 % Saksa
 - + 5,0 % Puola
 - + 9,5 % Espanja
 - + 15,7 % Portugali
- Vaikutus työllisyyteen vuonna 2008 verrattuna tilanteeseen ilman koheesiopolitiikkaa: 819 000 henkilöä (HERMIN).

LIIKENNE

- EAKR osarahoitti 24 % moottoriteiden laajentamisesta EU:ssa, mikä vaikutti huomattavasti tieverkkojen kehitykseen.
- 13 % nopeiden junien junaradoista Euroopassa osarahoitettiin EAKR-tuella.
- Intermodaalit kuljetukset, kaupunkiliikenne, rajat ylittävät yhteydet ja rautatiet vaativat enemmän huomiota.

HALLINTA- JA TÄYTÄNTÖÖNPANOJÄRJESTELMÄT

- EU-10-maat ottivat käyttöön järjestelmiä varojen tehokkaan käytön edistämiseksi: merkittäviä parannuksia ajan mittaan ja positiivisia heijastusvaikutuksia kansallisiin hallinnon järjestelmiin.
- Sekä EU-10 että EU-15-maiden tulee keskittyä vielä enemmän tuloksiin.

YRITYSTUKI

- Pk-yritykset ovat EAKR-yritystuen pääkohteita (83 % rahoituksesta). Kasvavaa välillisten rahoitusvälineiden (liike-elämän palvelut, klusterituki ja verkostot) käyttöä.
- Ainakin 638 000 uutta työpaikkaa
- Entisen Itä-Saksan alueella tehty tapaustutkimus osoittaa, että suora taloudellinen tuki lisää tuottavaa toimintaa ja investointeja.

RAKENNEMUUTOS & GLOBALISAATIO

- "Polkuriippuvuus" voidaan muuttaa pitkän aikavälin hyvin määritellyllä alueellisella politiikalla. Tavoite 2 -ohjelmat ovat tehokkaimmillaan silloin, kun ne vahvistavat aluepolitiikkaa eivätkä pyri lisätavoitteisiin.
- EAKR-tuki on tehokkainta silloin, kun se kohdistuu innovointiin ja kansainvälistymiseen.

YMPÄRISTÖ & ILMASTONMUUTOS

- Vuosina 2000–2006 käytettiin 25,5 miljardia euroa ympäristötoimenpiteisiin.
- EAKR-tuen avulla 14 miljoonaa ihmistä liitettiin nykyaikaisen vesihuollon piiriin ja lisäksi 20 miljoonaa jätevesihuollon piiriin.
- Euroopan komission tulee nimenomaisesti esittää, että EU:n ympäristötavoitteisiin pääseminen on koheesipolitiikan tavoite, vaikka se ei johtaisikaan talouden kasvuun.

MAASEUDUN KEHITYS

- EAKR-tuella saatiin aikaan merkittävää kehitystä maaseudella sekä tavoite 1- että tavoite 2-alueilla.
- Koheesipolitiikan vaikutukset tulisi tehdä näkyvimmiiksi maaseudulla.

SUKUPUOLIJAKAUMA & VÄESTÖKEHITYS

- Väestöjakauma: vaikka tämä ei ollutkaan ensisijainen tavoite ohjelmakauden alussa, alueet alkoivat tukea sitä koskevia hankkeita.
- Arvioinnin perusteella ei riitä, että sukupuolten tasarvo asetetaan horisontaaliseksi tavoitteeksi – se on tehokkainta silloin, kun sitä tukevat tietyt konkreettiset toimet. Horisontaalisten tavoitteiden määrä tulisi rajoittaa niihin, jotka ovat keskeisiä alueiden kannalta.

ATEENAN UUSI

METROJÄRJESTELMÄ

Sanat "Ateena" ja "liikenne" samassa lauseessa ovat saaneet innokkaimmatkin kaupungin ihailijat kalpenemaan, ja Ateena on pitkään halunnut päästä eroon epäedullisesta mielikuvasta.

Vuosina 1965–1983 julkisen liikenteen käyttäjämäärät melkein puolittuivat 973 miljoonasta henkilöstä 510 miljoonaan ja samanaikaisesti autojen määrä nousi jyrkkään kasvuun. Tulokset: ruuhkat, saasteet ja huono kansanterveyden tila. Ratkaisu: uusi metrojärjestelmä.

Nopeampi ja puhtaampi liikennejärjestelmä

Mittava maanalaisen järjestelmän rakennushanke, jota haittasivat useat tekniset ongelmat maanjäristyksistä arkeologisten löytöjen suojelemiseen, alkoi vuonna 1992. Ennen tätä kaupungin asukkaat olivat riippuvaisia pääasiassa bussiliikenteestä ja altistuivat siten samoille liikenne-ruuhkille kuin autoilijat. Ensimmäisen vaiheen loputtua laajennuksia alettiin tehdä vuodesta 2004 alkaen. Yhteensä rakennettiin 30 km metrolinjaa, mikä auttoi vuonna 2007 hieman alle 200 miljoonaa matkustajaa heidän arjessa ja helpotti teiden ruuhkautumista katutasossa. Päivittäisten matkustajamäärien ollessa 650 000 matkustajaa ei ole epäilystäkään, etteivät Ateenan metro ja tieväylä, jota se palvelee, olisivat vähentäneet kaupungin keskustan liikenneongelmia.

ENSIMMÄINEN VAIHE 1994–1999 SAI TUKEA 2,1 MILJARDIA EUROAA, JOSTA:

- 50 % EAKR:stä ja koheesiorahastosta
- 39 % Euroopan investointipankilta lainana
- 11 % Kreikan valtiolta

JATKOVAIHE 2000–2006 SAI TUKEA 2,2 MILJARDIA EUROAA, JOSTA:

- 43 % EAKR:stä ja koheesiorahastosta
- 38 % Euroopan investointipankilta lainana
- 19 % Kreikan valtiolta

Arvioiden mukaan hankkeen ensimmäinen vaihe kevensi keskustan liikennettä 70 000 autolla, mikä tarkoittaa 335 000 ajoneuvokilometriä päivittäin. Viimeisimpien Attiko Metro SA:n tekemien selvitysten mukaan hanke on vähentänyt yhteensä 120 000 henkilöautolla tehtyä matkaa päivittäin laajennusten valmistumisen jälkeen. Autojen väheneminen merkitsee myös tyhjiä pysäköintialueita ja ilman epäpuhtauksien laskua.

Kaupungin kauttakulkuliikenne on paljon tehokkaampaa – taannoinen häiriö metrojärjestelmässä johti 20–25 %:n matka-ajan pidentymiseen ruuhka-aikana pääväylillä, jotka palvelevat samaa reittiä kuin metro.

Infrastruktuurin ja kumppanuuksien rakentaminen

Hankkeen arviointi paljasti useita hyviä toimintatapoja mukaan lukien yhteistyökumppaneiden, kuten eri hallintoviranomaisten, välisen yhteistyön, mikä oli erityisen vaikuttavaa, kun otetaan huomioon vuoden 2004 kesäolympialaisten aiheuttamat lisäpainot ja tiukka valmistumisaikataulu.

Suoritettujen arkeologisten kaivaukset sekä löytöjen säilyttäminen, kuljetus ja esillä olo vaativat läheistä yhteistyötä eri alan toimijoilta, kuten Attiko Metro SA:n, Olympic Metro Consortiumin ja Kreikan kulttuuriministeriön yhteistyö osoittaa. Ministeriö johti arkeologista työtä ja Attiko Metro SA rahoitti ja koordinoi kaivauksia yhteistyössä urakoitsijoiden, viranomaisten ja palveluntarjoajien kanssa.

Koska hanke ylitti useita hallinnollisia alueita, siinä oli mukana lukuisia paikallisviranomaisia sekä julkisen liikenteen harjoittajia. Hauraiden artefaktien siirtäminen lyhyessä aikataulussa olympialaisten vuoksi sekä laajan organisaation koordinoimisen jälkeen projektipäälliköt voivat syystä olla tyytyväisiä työhönsä.

Työllisyyttä ja matkailua edistämässä

Matka-ajan vähentyminen ja löydettyjen artefaktien mielenkiintoinen esillepano asemilla ovat hyviä tapoja houkuttaa matkailijoita kaupunkiin – metro itsessään on näyteikkuna Ateenan kulttuuriperintöön. Vaikka siitä on kieltämättä ollut hyötyä matkailualalle, metro on rakennettu ensisijaisesti ateenalaisia varten. Metro palvelee kaupungin syrjäisempiäkin alueita, jotka ovat elpyneet työmatkaliikenteen helpotuttua. Useiden asukkaiden päivittäinen työmatka on lyhentynyt huomattavasti.

LISÄTIETOA:

<http://www.ametro.gr/page/>

Ateenan kevyempi liikenne

CZECHINVEST – MISTÄ ÄLYKKÄÄT

INVESTOINNIT ALKAVAT

Investoinnit ja yrityskehitys ovat CzechInvestin keskeisiä toimintoja. CzechInvest on hanke, joka on tarjonnut ilmaisia palveluja kotimaisille ja ulkomaalaisille yrityksille vuodesta 1992. Se on ollut keskeisessä asemassa 1200 investoinnissa, joiden yhteisarvo on noin 650 miljardia korunaa (26 miljardia euroa).

Vuonna 2004 CzechInvest alkoi kanavoida avustuksia Tšekistä käsin toimiville yrityksille. CzechInvest hallinnoi noin 350 miljoonaa euroa teollisuus- ja yritystoiminnan toimenpideohjelman kautta.

EU:n alueellinen rahoitus oli	4,9 miljoonaa euroa vuonna 2007
ja toiset	5,09 miljoonaa vuonna 2008

Markkinoiden jäljillä

Alun perin CzechInvest keskittyi tehdasteollisuuden hankkeisiin (auto-, elektroniikka-, ilmailuteollisuus), mutta nyt se käsittelee lähinnä T&K-alan hankkeita (teknologiakeskukset) sekä liike-elämän palveluja (asiakastukipalvelut, rahoitus- ja kirjanpitoalvelut).

CzechInvestin suurin yhteistyökumppani on Hyundai. Uusi miljardin euron arvoinen tehdas on rakenteilla Pohjois-Määriin, minkä on tarkoitus tuoda 12 000 uutta työpaikkaa.

Hyvän maineen resepti

CzechInvest nähdään nykyisin älykkäiden investointien lähtöpisteinä, ja sillä on tehokkaimman välittäjän maine Tšekin tasavallassa. Mitkä ovat siis CzechInvestin tärkeimmät menestystekijät?

- Eri puolille Tšekin tasavaltaa on perustettu yhteensä 13 alueellista toimistoa, joiden motto on ”kohti asiakasta”. Tämä on mahdollistanut korkeatasoisten palveluiden tarjoamisen asiakkaille kaikilla maan itsehallintoalueilla.
- Innovatiivinen ilmainen puhelinpalvelu, joka on ollut käytössä neljä vuotta. Palvelu on hoitanut yli 33 000 EU-avustuksia koskevaa kyselyä.

CzechInvestin toimitusjohtaja Alexandra Rudysarovan mukaan ”Tšekin tasavalta tarjoaa melko kattavan kansallisen investointikannustepaketin. Pystyimme hienosäätämään EU-rahoitusta niin, että sillä voidaan tukea tärkeitä T&K-hankkeita, ja sijoittajat ovat ottaneet sen hyvin vastaan.”

Haasteisiin vastaaminen

Yksi CzechInvestin suurimmista haasteista oli rahoituksen löytäminen aluetoimistojen henkilöstön palkkaamiseen, mutta se onnistui saamaan tähän lainaa pankeilta. Sitten sen piti löytää sopivat työntekijät. Tähän meni yleensä kuusi kuukautta. Ihannetapauksessa työnhakijalla oli kokemusta liike-elämästä yksityisyrittäjien tarpeiden ymmärtämiseksi.

Esimerkkinä muille

Aluetoimistojen verkostoa voidaan pitää erittäin ammattitaitoisena, ja sen toiminta jatkuu uuden ohjelmakauden 2007–2013 ajan. Tänä aikana pääoman tarpeessa oleville yrityksille myönnetään yli 3,6 miljardia euroa yritys- ja innovaatiotoiminnan toimenpideohjelmasta.

Idealla on hyvät mahdollisuudet toteutukseen muissakin ympäristöissä ja maissa, mikäli löydetään CzechInvestin kaltainen vahva ja vakuuttava johtamistapa.

LISÄTIETOA:

<http://www.czechinvest.org>

Liike-elämän vahvistaminen Tšekissä

LAHDEN TIEDE- JA YRITYSPUISTO – SUOMEN

YMPÄRISTÖTEKNOLOGIAN OSAAMISKLUSTERI

Vuosina 2000–2006 Lahden tiede- ja yrityspuisto sai:

855 982 euroa EAKR:stä

ja sen kokonaisrahoitus oli 2 463 179 euroa.

Lahti, joka kerran oli raskaan teollisuuden koti Etelä-Suomessa, koki kovia sen suurimman markkinakumppanin, Neuvostoliiton, hajottua. Aikaisemmin kolmasosa puu-, metalli- ja muovituotteista valmistettiin vietäväksi rajan yli – kun tämä loppui, loppui vaurastuminenkin. EAKR:n tuella ympäristöteknologia ja vihreä teollisuus kukoistavat kaupungissa, jota aikoinaan hallitsivat metalli- ja sellutehtaat. Vuonna 2000 talous yritti yhä sopeutua näihin muutoksiin ja alueen työttömyysaste oli noin 12 %.

Puisto on nyt noin 120 yrityksen koti, viiden yliopiston ja julkisen kehitysavun yhteenliittymä. Mistä kaikki alkoi?

Menestyksen salaisuus

Yksi alueen kehitysstrategian keskeisimmistä tavoitteista oli lisätä yritysten houkuttelevuutta ja kilpailukykyä. Otettiin käyttöön kaksi lähestymistapaa: kehitetään pk-yrityksiä ja niiden toimintaympäristöä sekä tuetaan nykyteknologiaa ja kehitystä. Tässä vaiheessa EAKR:n tuki muodostui tärkeäksi. EAKR tuki mukana olevien yritysten ympäristöhankkeita tavoitteena yritysten, kilpailukykyyn ja työllisyyden kehittäminen innovoinnin avulla.

Myös maantieteellä oli merkitystä: Vesijärvellä on tutkimuspotentiaalia, mikä houkutteli tutkijoita alueelle. Lisäksi vuonna 2005 Lahti hyötyi alueellisen innovaatiojärjestelmän perustamisesta.

Alueella on selkeästi määritelty tehtävä talouden kehittämässä. Jokainen maakuntaliitto on täsmentänyt hankerahoituksen tietyille keskeisille aloille alueellisen toimenpideohjelman mukaisesti ja määrittänyt niiden pitkän aikavälin strategian. Näin Päijät-Hämeen alueella voitiin keskittyä alueen vahvuuksiin.

Puistossa

Ympäristöteknologian edelläkävijänä tiede- ja yrityspuisto toimii ympäristötutkimuksen, koulutuksen ja elinkeinoelämän kohtauspaikkana. Se koordinoi cleantech-klusteria, jonka keskeisimpään osaamiseen kuuluu kierrätys, materiaaleja koskeva tehokkuus, energiatehokkuus ja vedenpuhdistus.

Yliopistot, yritykset, kehittämisorganisaatiot, rahoitusorganisaatiot ja kunnat tapaavat tarjotakseen palveluita ja hankkeita, jotka perustuvat kokonaisuudessaan yritysten tarpeille. Yritykset johtavatkin toimien koordinoitua. Puistosta 12 % on yksityisessä omistuksessa.

Ja yhteistyökumppanit sijoittavat rahaa. Puiston liikevaihto oli 7,2 miljoonaa vuonna 2009, josta 0,9 miljoonaa (12 %) oli EAKR-tukea, 2,7 miljoonaa muiden julkisyhteisöjen (ministeriöiden, Tekesin jne.) ja Euroopan tiedesäätiön rahaa, 1,5 miljoonaa yksityisten sijoittajien ja 2,1 miljoonaa kuntien (lähinnä Lahden kaupungin) rahaa.

Työtä tulevaisuuden eteen

Asiantuntijuuden jatkuvan vahvistamisen ansiosta kierrättäminen ja jätehuolto kattavat yli 50 % alueen cleantech-toiminnasta, ja materiaaleja koskeva tehokkuus sekä perinteisen teollisuuden alojen paikkaaminen oikeuttaa EAKR:n vahvan keskittymisen tälle alalle.

Lahden tiede- ja yrityspuistosta on tullut Suomen johtava ympäristöteknologiakeskus. Cleantech-klusteri on houkuttellut mukaan useita kansainvälisiä nopeasti kasvavia yrityksiä. Vuonna 2006 puistoon oli liittynyt 70 vakiintunutta yritystä, 41 hautomoyritystä ja noin 200 aktiivista yrityspartneria. Vuosina 2005–2007 alueelle investoitiin yli 30 miljoonaa euroa ja luotiin 170 uutta työpaikkaa.

LISÄTIETOA:

<http://www.lahtisbp.fi>

Vihreää yrittämistä

NAISTEN ASEMAN JA TALOUDEN

YHTEENSOVITTAMINEN SALZBURGISSA

Alueella, jonka 15 kaupunginjohtajasta yksikään ei ollut nainen, alueellisen yhtäläisistä mahdollisuuksista vastaavan projektipäällikön pesti lupasi haasteita. Sen jälkeen, kun Andrea Schindler-Perner otti työn vastaan kahdeksan vuotta sitten, Lungaun alue on edennyt pitkälle.

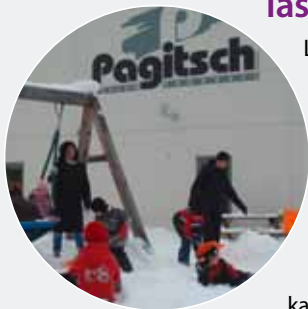
Kun Schindler-Perner nimitettiin vuonna 2002, työn ja perheen välistä tasapainoilua helpottavia infrastruktuureja ei juurikaan ollut olemassa. Tilastot tuolta ajalta kertovat näistä puutteista: alle 50 % äideistä kävi työssä ja tienasi noin 30 % vähemmän kuin miehet, ja 80 % yliopistokoulutetuista naisista oli muuttanut pois alueelta.

Schindler-Pernerin työn, joka oli luotu osaksi Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR:n) tuella, oli tarkoitus kääntää tilanne päinvastaiseksi.

”Alku oli hankala”, muistelee Schindler-Perner. ”Olin ainoa nainen miespäättäjien joukossa ja minulla ei ollut poliittista valtaa, henkilöstöä tai budjettia.” Patriarkaaliset rakenteet eivät olleet ainoita haasteita – kaikkialla vallitsi täydellinen tietämättömyys tasa-arvon valtavirtaistamisen käsitteestä.

Schindler-Perner oli kuitenkin päättäväinen. Kahden lapsen äitinä hän oli kokenut työn ja perheen yhteensovittamisen vaikeuden palatessaan Lungaun alueelle valmistumisen jälkeen: ”Mikäli äitini ja miehieni eivät olisi olleet apuna, en olisi jäänyt tänne.”

Pagitsch Kinderland – Kokonaisvaltaista lastenhoitoa

Lastenhoidon tarpeen ymmärtäminen omakohtaisesti oli Schindler-Pernerin liikkeellepaneva voima päiväkodin perustamiseksi Pagitsch-rakennusyrityksen yhteyteen. Nopeasti kasvava yritys, joka silloin työllisti noin 160 ihmistä, pyysi apua Schindler-Perneriltä naispuolisten työntekijöiden löytämiseksi alueellisesti kasvaneessa henkilöstöpulassaan. Pilottihanke

”Pagitsch Kinderland” sai alkunsa tutkimuksesta,

jossa lastenhoito nähtiin tärkeänä kannustimena.

Päiväkotia, jota osarahoitettiin EAKR-tuella sekä kansallisista rahoituslähteistä, avasi ovensa vuonna 2006. Se tarjosi päiväkotipalveluja 2–14-vuotiaille lapsille (ryhmäkoko korkeintaan 16) 6 päivää viikossa vuoden ympäri. Aukioloajat sovittiin työssä käyvien vanhempien tarpeiden mukaan.

Toiminta aloitettiin yhdellä ryhmällä, mutta alun menestyksen jälkeen toinen ryhmä perustettiin vuonna 2008. Vuonna 2009 Pagitsch palkkasi 11 perheellistä naista. Hanke on saanut useita tunnustuksia yhtäläisten mahdollisuuksien ja yhteiskuntavastuun lisäämisestä Salzburgin osavaltiolta ja Itävallan liittovaltion talousministeriöltä.

PAGITSCH KINDERLANDIN RAHOITUS

- Hankkeen kokonaisbudjetti yhdelle vuodelle (2006): 105 000 euroa
- EAKR-tuki: 47 250 euroa (45 %)
- Muut rahoituslähteet: Salzburgin osavaltio: 15 750 euroa

”Lungauer Frauen Netzwerk” – verkottumisesta parannusta naisten asemaan

Huomattuaan että verkottumisesta on hyötyä tasa-arvoasioista kiinnostuneille naisille, Schindler-Perner alkoi järjestää tapaamisia – näin syntyi ”Lungauer Frauen Netzwerk” -verkosto. Vuoden intensiivisen valmistelun jälkeen, verkosto anoi ja sai rahoitusta LEADER+ -ohjelmasta.

Tapahtumien, koulutusten, tiedon vaihtamisen ja median kautta verkosto on onnistunut vahvistamaan naisten asemaa päätöksenteossa ja lisäämään tietoisuutta tasa-arvoasioista.

LUNGAUER FRAUEN NETZWERKIN RAHOITUS

- Kolmen vuoden (2003–2006) kokonaisbudjetti: 39 000 euroa
- EAGGF-tuki: 20 670 euroa (53 %)

Tie tulevaisuuteen

Salzburgilainen tapaustutkimus osoittaa, että tasa-arvon toteuttamisella kaikilla politiikan osa-alueilla kaikissa toteutusvaiheissa voi olla hyödyllisiä vaikutuksia aluekehityksen kannalta edellyttäen, että tämän lisäksi perustetaan tasavertaisten mahdollisuuksien toimeenpanon ja poliittinen sitoutuminen on vahvaa. Alueella on saavutettu hyviä tuloksia eikä vain horisontaalisen painopisteen asettamisen, vaan myös toimeenpanon perustamisen vuoksi (kaksi tasa-arvovaltuutettua). Onko Schindler-Perner tyytyväinen tähän mennessä saavutettuihin tuloksiin? ”Olemme menossa oikeaan suuntaan, mutta vielä on paljon tehtävää”, hän sanoo. Pitkän aikavälin sitoutuminen on välttämätöntä, jotta tasa-arvo toteutuu.

LISÄTIETOA:

<http://www.lungauerfrauennetzwerk.at/>

<http://www.pagitsch.at/>

MITÄ MENETELMIÄ ARVIOINTIIN?

Arviointimenetelmien valinta on merkittävä päätös arvioinnin teeman ja sen tärkeimpien kysymysten jälkeen. Menetelmät eivät ole tärkeitä vain arviointia tekevien henkilöiden tai yritysten kannalta – arviointeja teettävillä kunnilla, alueilla ja hallinto-elimillä tulisi olla ainakin yleiskuva käytettävissä olevista työkaluista, niiden mahdollisuuksista ja rajoitteista. On myös tärkeää muistaa, että menetelmien tekniset ominaisuudet ja kustannukset vaihtelevat.

Oikeanlaisten arviointimenetelmien valinnalle oli erityisiä paineita, kun aluepolitiikan pääosastolla suunniteltiin ohjelmakauden 2000–2006 jälkiarviointia. Arvioitavaa olikin tavoitteiden 1 ja 2 yli 230 ohjelmassa, jotka vaihtelivat niin kooltaan (6 miljoonasta 6 miljardiin euroon!) kuin sisällöltäänkin ja sijaitsivat 25 jäsenvaltiossa. Korkeatasoisen arvioinnin takaamiseksi oli valittava tärkeimmät toimenpidealueet ja sovittava kysymykset ja menetelmät näihin teemoihin. Teemojen monipuolisuus houkutteli mukaan tutkijoita ja konsultteja eri erikoisalueilta.

Oikeiden arviointimenetelmien valinta on tärkeää. Mutta mikään menetelmä ei voi vastata kaikkiin kysymyksiin. Menetelmät ovat riippuvaisia kysytyistä kysymyksistä, tiedosta ja käyttäjistä. Menetelmät ovat rajallisia, erehdyväisiä ja niillä voidaan arvioida vain pieni osa monimutkaista järjestelmää.

Vastuu: mihin rahat käytettiin?

Hyvä poliittinen päätöksenteko tarvitsee asianmukaista raportointia ja kirjanpitoa. Päättäjien tulee tietää, mitä on saatu aikaan rakennerahastojen tuella (kuinka monta yritystä on perustettu jne.). Useimmat ohjelmat keräävätkin tällaista tietoa tuotosindikaattoreihin.

Jälkiarvioinnissa ensimmäisenä tehtävänä olikin kerätä tietoa toimenpideohjelmien fyysisistä vaikutuksista. Tämä ei ole vielä arviointia sinänsä, mutta ensimmäinen rakennuspalikka, johon päättäjät nojaavat. Arviointiryhmä arvioi jäsenvaltioiden seurantajärjestelmien tuottamaan tietoa. Pian kävi ilmi, että tässä tiedossa oli useita puutteita kokonaiskuvan antamiseksi kaikista jäsenvaltioista, vaikka sillä olikin merkitystä yksittäisille ohjelmille. Selvityksillä saatiin lisätietoa tärkeimmistä toiminnan aloista.

Laadulliset menetelmät: vastasivatko koheesiopolitiikan ohjelmat todellisiin tarpeisiin? Mikä on totuus ohjelmien takana? Miksi jotkut menestyvät paremmin kuin toiset?

Pelkät luvut eivät vakuuta veronmaksajia ja päättäjiä siitä, että julkinen raha on hyvin sijoitettu. Siksi jälkiarvioinnissa hyödynnettiin laajalti tapaustutkimuksia. Mukana oli yhteensä 84 tapaustutkimusta ja 39 esimerkkiä hyvistä toimintatavoista. Useimmat arviointiryhmät haastattelivat sidosryhmiä saadakseen tietoa ja vahvistaakseen saatuja tuloksia. Laadullisilla tutkimuksilla voidaan saada paljon muutakin tietoa määrällisten vaikutusten lisäksi, mikä on hyödyllistä poliitikoille ja kansalaisille silloin, kun halutaan ymmärtää politiikan vaikutuksia kentällä.

Menetelmillä pyritään vastaamaan kysymykseen, miksi jotkut toimenpiteet tuottavat tulosta, olivatpa ne tahallisia tai tahattomia, kenelle ja missä laajuudessa. Tällainen lähestymistapa ei tuota lukuja vaan kertomuksia ja se perustuu muutoksen teorialle. Siksi tällaisista menetelmistä käytetään nimitystä teoriapohjainen vaikutusten arviointi.

EAKR-ohjelmien tosiasioden vastaisten vaikutusten arviointi

On olemassa joukko menetelmiä, jotka ovat erittäin suosittuja ja hyväksytyjä luonnon- ja yhteiskuntatieteiden maailmassa, mutta joita ei ole yleisesti käytetty EAKR-ohjelmien arvioinnissa. Näitä kutsutaan tosiasioden vastaisten vaikutusten arvioinniksi. Lähtökohtana arvioinnille on se, mitä olisi seurannut jonkin toimenpiteen toteuttamatta jättämisestä.

Koska aluekehitysohjelmat eivät ole toistettavissa valvotuissa olosuhteissa toisin kuin fysiikan tai kemian kokeilut, ainoaksi tavaksi parhaimman vastauksen löytämiselle on vertailuryhmien perustaminen. Esimerkiksi arvioitaessa yritysten perustamista tukevaa toimenpideohjelmaa on tärkeää verrata tukea saaneiden yritysten kehitystä yrityksiin, jotka eivät ole saaneet minkäänlaista tukea. Parhaassa tapauksessa, joskin harvinaista koheesiopolitiikan kohdalla, tämä tapahtuu valitsemalla satunnaisesti edunsaajia suuremmasta hakijoiden joukosta.

Hyvä tilinpito on osa hyvää politiikkaa

KATSAUS ARVIOINTIMENETELMISTÄ ESIMERKKEINEEN

TOSIASIOIDEN VASTAISTEN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Toimiiko toimenpideohjelma?

- Satunnaisesti kontrolloitu koe
- Difference in difference -tarkastelu
- Epäjatkuvuusmenetelmä
- Menetelmien yhteensovittaminen
- Keinomuuttajat

MALLINTAMINEN

- Makrotalouden mallit (esim. HERMIN ja QUEST)
- Sektorikohtaiset mallit (esim. TRANSTOOLS)
- Panos-tuotosanalyysi
- Sosiaalitalinpitometriisit

Toiset menetelmät luovat vertailuryhmiä (esim. "difference in difference" ja menetelmien yhteensovittaminen). Näistä useita testattiin yritysten investointitukea Saksan tavoite 1 -alueella tutkineessa tutkimuksessa. Tutkimus osoitti, että tällä sijoitusvälineellä oli vaikutusta lisätuen saantiin. Tässä tapauksessa erot voidaan tulkita kausaalisesti empiirisen aineiston ja päätelmien perusteella.

Mallintamisella laajempaa tietoa

Kaikki tähän mennessä mainitut menetelmät tarkastelevat ohjelmien tuloksia varsin suppeasti. Niillä ei pystytä arvioimaan taloutta kokonaisuutena saatikka ohjelman ja talouden vuorovaikutusta. Mallit voivat auttaa kysymyksiin vastaamisessa. Niiden avulla voidaan jäljitellä alueen tai valtion talousjärjestelmän keskeisiä mekanismeja. Mallin avulla voidaan esimerkiksi kysyä, auttoiko perustettu yritys luomaan työpaikkoja vai ajoivatko ne yksinkertaisesti ei-tuettuja yrityksiä pois markkinoilta.

Tavoite 1 -alueiden jälkiarvioinnissa käytettiin kahta erilaista makrotalouden mallia, jotka olivat HERMIN ja QUEST. Simulaatiot auttavat ymmärtämään koheesiopolitiikan ohjelmien vaikutuksia BKT:hen, työllisyyteen ja talouden pääomakantaan. Mallien käyttö voidaan rajoittaa vain tietyille sektorille. Tässä arvioinnissa aluepolitiikan pääosasto ja komission yhteinen tutkimuskeskus testasivat liikenteen sektorikohtaista TRANSTOOLS-mallia.

Mallinnuksen hyödyntämisessä on muistettava, että kaikesta matemaattisuudesta huolimatta mallit ovat vain todellisuuden pelkistyskysymyksiä. Malleihin sisältyvät pelkistykset ja oletukset on tehtävä selviksi käyttäjille tai muuten ne voivat antaa väärän kuvan "tarkkuudesta".

TEORIAPOHJAINEN ARVIOINTI

Miksi toimenpideohjelma toimii?

- Tutkimus tuensaajista
- Tapaustutkimukset, haastattelut
- Realistinen arviointi
- Osallistuva arviointi

VAIHTOEHTOJEN ARVIOINTI

- Kustannus-hyötyanalyysi
- Kustannus-vaikuttavuusanalyysi
- Monikriteerianalyysi
- Ehdollinen arvottaminen

Kilpailevia vaihtoehtoja

Päätäjät kohtaavat usein tilanteita, joissa vaihtoehtoiset hankkeet tai ohjelmat kilpailevat rahoituksesta. Kustannustehokkuusanalyysi on parhaiten tunnettu menetelmä tällä alalla. Se pyrkii tukemaan päätöstä julkisen hankkeen tukemisesta punnitsemalla kustannuksia ja hyötyjä – sekä vertaamaan tuloksia vaihtoehtoisten hankkeiden tuloksiin. Jotta päätös olisi mahdollinen, kustannukset ja hyödyt ilmaistaan rahassa. Aluepolitiikan pääosasto testaa parhaillaan tällaisten analyysien hyödyllisyyttä koheesiorahastosta vuosina 2000–2006 rahoitettujen hankkeiden päättymisen jälkeen.

Miten tästä eteenpäin?

Euroopan komissio ei pysty yksin jakamaan kaikkea tietoa koheesiopolitiikan toteutumisesta. Siksi se on rohkaissut jäsenvaltioita käyttämään tiukempia arviointimenetelmiä omissa arvioinneissaan. Mitä enemmän saadaan luotettavaa tietoa politiikan eri näkökulmista, sitä paremmin voidaan rakentaa kuvaa politiikan toteutumisesta yleisellä tasolla.

Tiivistäen voidaan sanoa, ettei ole olemassa yhtä menetelmää, jolla voidaan helposti määritellä, onko ohjelmat onnistuneet vai ei. Mutta useiden menetelmien käyttöön perustuvilla arvioinneilla voidaan rakentaa näyttöä politiikan menestyksestä.

LISÄTIETOA MENETELMISTÄ EVALSED:IN SIVULLA OSOITTEESSA:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/evalsed/sourcebooks/method_techniques/index_en.htm

ARVIOINTI VAHVISTAA KOHEESIOPOLITIIKKAA

Arviointion otettu huomioon koheesipolitiikassa alkumetreiltä lähtien. Kun eurooppalaiset päättäjät päättävät talousarviosta, politiikan tavoitteet on määriteltävä jäsenvaltioiden, alueiden ja lopulta hankkeiden tasolla. Selkeillä päämäärillä voidaan osoittaa, mitä hankkeilla voidaan saada aikaan taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen kehityksen eteen. Arviointi auttaa niin tavoitteiden asettamisessa kuin myös sen selvittämisessä, onko tavoitteet saavutettu.

Alueet ovat vastuussa omien ohjelmiansa arvioinneista nähdäkseen toimivatko ne suunnitelmien mukaisesti ja tehdäkseen tarvittavia parannuksia, jos ne eivät toimi. Vuosina 2007–2013 alueellisilla ja kansallisilla viranomaisilla on vapaus päättää, mitä he arvioivat ja milloin. Pääasia on, että arvioinnit on suunniteltu vastaamaan niiden tarpeita: jos tuloksia tarvitaan, niille on mitä todennäköisimmin käyttöä myös tulevaisuudessa.

Tässä osiossa neljä ohjelmakoordinaattoria eri puolilta EU:ta – Ranskasta, Puolasta, Nordrhein-Westfalenin osavaltiosta Saksasta sekä Itävaltasta – kertovat, miten arviointi on auttanut heitä toimeenpanemaan ohjelmia tehokkaasti ja koheesipolitiikan tavoitteiden mukaisesti.

RANSKA

Perinteisesti aluekehityspolitiikka Ranskassa on ollut keskitettyä. Viimeisen 20 vuoden aikana kansallinen suunnittelu on kuitenkin kehittynyt hallinnon hajauttamisen suuntaan, mikä on lisännyt paikallisviranomaisten vastuuta. Lisäksi vuodesta 2000 lähtien on pyritty jatkuvasti lisäämään EAKR-ohjelmien ja 1980-luvulla hajauttamispolitiikan myötä käyttöön otettujen valtion- ja aluehallinnon alaisten ohjelmien (*Contrats de plan Etat-Région*) yhteistyötä.

Tämän tavoitteen saavuttamiseksi valtion- ja aluehallinnon alaiset ohjelmat linjattiin EAKR-ohjelmakauden (2000–2006) mukaisiksi. Tarkoituksena oli saada aikaan yhtenäisempiä toimenpiteitä ja lisätä kansallisten ja eurooppalaisten rahastojen vipuvaikutuksia. Kauden aikana arvioinnista saatiin lisäarvoa valtion- ja aluehallinnon alaisiin ohjelmiin, jotka ottivat käyttöön uusia toimintatapoja, kuten esimerkiksi väliarvioinnin. Se paransi arviointikulttuuria niin valtion- kuin aluehallinnossakin. Yhtenäisyys EAKR-ohjelmien kanssa on lisääntynyt kuluvan kauden aikana ennakoarviointien kautta, mikä on johtanut yhteisten alueellisten arviointikomiteoiden perustamiseen ja EAKR-ohjelmien sekä valtion- ja aluehallinnon alaisten ohjelmien yhteisarviointeihin.

LISÄTIETOA:

<http://www.datar.gouv.fr/>

DATAR on Ranskan kansallinen toimielin, joka on vastuussa alueiden käytön sekä aluekehityspolitiikan suunnittelusta ja antaa suuntaviivat kansallisen strategian suunnittelulle. Se vastaa myös EAKR- ja kansallisten ohjelmien arviointiprosesseista ja koordinaatiosta, tekee ehdotuksia menetelmistä ja aihekohtaisia arvioita. Alueellisella tasolla prefektuurit yhteistyössä itsehallintoalueiden kanssa (paitsi Alsacen alueviranomaisen, jolle tehtävä on delegoitu) ovat vastuussa seurannasta ja arvioinnista.

Kansallisten ja alueellisten ohjelmien seuranta on todellinen haaste alueiden ja keskushallinnon toimielinten välisen työn jaon monimutkaisuuden vuoksi. Ennen vuotta 2000 alueet hyödynsivät omia seurantajärjestelmiään, jotka eivät aina olleet yhteensopivia keskushallinnon tasolla, minkä vuoksi on ollut mahdotonta koota eri alueiden tuottamia tietoja yhteen. Ohjelmakaudella 2000–2006 otettiin käyttöön PRESAGE-järjestelmä, jolla seurataan EAKR-osarahoitettujen ohjelmien taloutta. Järjestelmä kattaa valtion- ja aluehallinnon alaisten ohjelmien arviointitoimenpiteet kuluvalle kaudella. Vaikka arviointia usein pidetään hallinnollisena rasitteena, se toimi hyödyllisenä oppimisyökaluna niin hankekumppaneille kuin alueviranomaisillekin.

PUOLA

Ennen EU:hun liittymistä Puolalla oli edessään valtava urakka uusien järjestelmien rakentamiseksi, jotta investointiohjelmien vaikutuksia voitaisiin arvioida. Muiden EU-maiden tapaan Puolalla piti ensin olla institutionaaliset rakenteet ja valmiudet, ennen kuin minkäänlaista arviointia voitiin tehdä. Nyt maan kansallisen arvioinnin yksikkö on vahva, ja työ, joka alkoi velvoitteesta ohjelmien seurannalle, toimii hyvänä esimerkkinä nykyaikaiselle julkishallinnon hoitamiselle.

Ensimmäiset askeleet arviointityössä otettiin vuonna 2004, kun alettiin intensiivisesti rakentaa kestäviä toimielimiä ja kouluttaa viranomaisia arviointimenetelmien käytössä. Vuonna 2006 pystyttiin saattamaan loppuun ohjelmakauden 2007–2013 toimenpideohjelmien ennakoarviointi ja miettimään,

miten vaikutuksia tulisi arvioida, kenen tulisi olla tästä vastuussa ja miten arvioinnin tuloksista tiedotetaan parhaiten. Arvioinnit nähdään nyt jatkuvien ja kokonaisvaltaisten tutkimusten ja tiedonkeruun tuloksiksi hankkeiden todellisten taloudellisten tulosten ja aluekehitysohjelmien laajempien horisontaalisten vaikutusten selvittämiseksi.

Saavutettuaan paljon lyhyessä ajassa puolalaiset arvioijat haluavat mielellään jakaa kokemuksiaan ja säilyttää kehityksen suunnan. Arvioinnissa mukana olleet ovat sitoutuneita saattamaan työnsä tulokset muiden tietoisuuteen ja kertomaan niistä seminaareissa, Internetissä, raporteissa ja yleisön saatavilla olevissa tietokannoissa.

Kouluttaminen ja arviointimenetelmien kehittäminen ovat työn tärkeimpiä painopisteitä. EU-rahoituksella on varmistettu, että arviointiprosessia voidaan jatkuvasti kehittää tarjoamalla koulutusmahdollisuuksia ja turvaamalla rahoitusta alan tutkimukselle. Kuviota on täydennetty ulkopuolisten asiantuntijoiden neuvoilla ja lisäämällä kansainvälistä yhteistyötä. Kunnianhimon ja resurssien yhdistämisen ansiosta Puolassa tehdyt arvioinnit ovat nopeasti saavuttamassa kadehdittavan maineen.

LISÄTIETOA:

Puola

<http://www.mg.gov.pl/English>

Uusiutuvien luonnonvarojen rahoittamista

” Työ, joka alkoi velvoitteesta ohjelmien seurannalle, toimii hyvänä esimerkkinä nykyaikaiselle julkishallinnon hoitamiselle. ”

NORDRHEIN-WESTFALEN, SAKSA

Saksassa jo pitkään toteutettu ohjelmien seuranta on luonut vankan pohjan tänä päivänä seuratuille entistäkin laajemmille alueille ulottuville indikaattoreille. Nordrhein-Westfalenissa ohjelmien arvioijat rakentavat kokonaiskuvaava aluekehityksen vaikutuksista taloutta ja työllisyyttä koskevien tietojen avulla. Näin voidaan saada parempi käsitys siitä, miten eri hankkeet vaikuttavat työpaikkojen luomiseen, innovointiin, uusien yritysten perustamiseen sekä koulutusmahdollisuuksiin.

Horisontaalisten tavoitteiden osalta arviointiprosessi tarkastelee myös ympäristötavoitteita ja yhtäläisiä mahdollisuuksia. Martin Hennicke, joka toimii Nordrhein-Westfalenin talous- ja energiaministeriön hallintoviranomaisen johtajana, on vakuuttunut, että ”jatkuva seuranta ja arviointi ovat avoimuuden, vaikuttavuuden ja tehokkuuden perusta.”

Jokaisessa hankesuunnitelmassa on perusteltava yksityiskohtaisesti rahoituksen tarve odotettujen taloudellisten, sosiaalisten ja ympäristöhyötyjen kannalta. Tiedon antaminen kantaa hedelmää ajan kuluessa ja mitä huolellisemmin suunnitelmat on tehty, sitä enemmän niistä on hyötyä arviointiprosessille ja tiettyjen konkreettisten välitavoitteiden asettamiselle.

Varsinkin joissakin laajemmissa ohjelmissa, jos ne sisältävät uusia rahoitusvälineitä, perusteellinen arviointi tehdään hankkeen päättyessä. Näissä tapauksissa arvioijat tarkastelevat hankkeiden tulosten määrällistä tietoa sekä tekevät laadullisia arviointeja innovoinnin ja sosiaalisten parannusten tasosta. Osaamisen lisäämiseksi ulkoisia asiantuntijoita pyydetään toisinaan arviointiin mukaan, jotta voidaan paremmin mitata laajempia temaattisia tavoitteita, kuten esimerkiksi ilmastonuojelustrategiaa.

Kaikki edellä mainitut osatekijät voidaan yhdistää luotettavassa ja tehokkaassa arviointiprosessissa, jolla mitataan rahan arvoa useissa eri toimenpiteissä ja joka luo pohjaa jatkuvasti kehittyvälle tulevaisuuden hankkeiden hallinnoinnille.

LISÄTIETOA:

Nordrhein-Westfalen

<http://www.economy.nrw.de/grundsatz/nrwineu/index.php>

ITÄVALTA

Arviointiin merkittävästi vaikuttanut tekijä Itävallassa oli uusi rakennerahastoasetus, joka tukee avoimempia ja loogisempia lähestymistapoja arviointiin.

Systeeminen arviointi, joka on prosessisuuntautuneen arvioinnin edellytys, vaatii tiedon vaihtoa ja verkottumista sen varmistamiseksi, että opitut asiat jaetaan.

Ohjelmakaudella 2000–2006 kehitettiin uusi työkalu arviointiprosessien viestintään ja koordinointiin: KAP-EVA eli koordinoinnin ja työskentelyn arviointi otettiin käyttöön juuri ennen pakollisia väliarviointeja.

Yläitälävaltalaisen tutkimuslaitoksen, Profactorin, EU-osarahoitettujen tutkimushankkeiden alueellisia vaikutuksia arvioitiin osana vuoden 2003 väliarviointia. Prosessissa tarkasteltiin läheisesti hankkeen vaikutuksia paikallisten ja alueellisten pk-yrityksien innovaatiokykyyn, innovaatioinfrastruktuurin kehitykseen ja teknologian siirron parannuksiin. Vaikka parannettavaa löytyikin, vähemmän innovatiivisten yritysten pääsy osaksi T&K -osaamista osoitti

EU-osarahoitteisten hankkeiden hyödyllisyyden Profactorin arvioinnissa.

Arviointien lähestymistapoja on kehitetty edelleen ohjelmakaudella 2007–2013 asettamalla integroitu strateginen seurantajärjestelmä ”STRAT.ATplus”. Kvantitatiivisen pilottitutkimuksen (seuranta-aika 1995–2007) perusteella voidaan tehdä seuraavat päätelmät: tukea saaneet alueet (vuosina 1995–2007) ovat kehittyneet enemmän työllisyyden ja työmarkkinoiden suhteen ja muutenkin ei-tuettuihin alueisiin verrattuna. Hallinnon hajauttaminen ja alueelliset välittäjät ovat edesauttaneet kehitystä eri alueilla.

Strateginen seurantajärjestelmä tukee kumppanuusperiaatetta ja korostaa alueiden strategista kehitystä eri rahastojen näkökulmasta.

LISÄTIETOA:

Itävalta

<http://www.oerok.gv.at>

” Saksassa jo pitkään toteutettu ohjelmien seuranta on luonut vankan pohjan tänä päivänä seuratuille entistäkin laajemmille alueille ulottuville indikaattoreille. ”

Profactor-hanke on tuonut esiin EU-rahoituksen hyötyjä

ESITTELYSSÄ EU:N UUSI ALUEPOLITIIKAN KOMISSAARI JOHANNES HAHN

Mitkä ovat avainhaasteita uudessa tehtävässänne aluepolitiikan komissaarina?

Ensinnäkin haluan sanoa, että on etuoikeus tulla nimitetyksi tähän tehtävään. EU:n aluepolitiikka on yksi Euroopan yhdentymisen menestystarinoista ja sen johtaminen on suuri haaste. Odotan innolla, että saan jatkaa edeltäjäni tekemää hyvää työtä.

Mielestäni meidän tulee kehittää tietoperustaisia, innovatiivisia ja kestäviä alueellisia talouksia. Taluskriisi ja sitä seurannut taloudellinen taantuma ovat koskettaneet kaikkia EU:n alueita. Niillä on yhä voimakas vaikutus talouden kehitykseen ja työllisyyteen. Investoimalla lisää alueellista tukea tutkimukseen, innovointiin ja koulutukseen voimme tukea kilpailukykyä ja innovaatioita alueillamme, mikä auttaa EU:ta selviämään taluskriisistä.

Lisäksi on varmistettava, että aluepolitiikassa keskitytään tuottamaan konkreettisia tuloksia ja luomaan työpaikkoja. Kasvu yhdellä alueella tarkoittaa uusien työpaikkojen syntymistä toisella. Siksi alueelliset investoinnit ovat tärkeitä Euroopan kehitykselle.

Olette sanoneet tekevänne aluepolitiikan tavoitteista tärkeän osan EU 2020 -strategiaa – onko tämä realistinen tavoite?

Yksi henkilökohtaisista päätavoitteistani on varmistaa, että koheesiopolitiikka on yhdenmukainen Eurooppa 2020 -strategian kanssa. Strategia asettaa viitekehysten EU:n taloudelliselle, sosiaaliselle ja ympäristön kehitykselle seuraavan vuosikymmenen ajaksi. Tämänhetkessä taloudellisessa tilanteessa tavoitteiden saavuttaminen ei ole helppoa. Integroitujen investointien, vahvan toteuttamisen ja sitouttamisen kautta koheesiopolitiikka voi olla ja tulee olemaan yksi Eurooppa 2020 -strategian tärkeimmistä apuvälineistä.

Vastuullanne on yksi EU:n suurimmista talousarvioista. Miten aiotte varmistaa, että aluepolitiikan vaikutukset arvioidaan tarkasti?

Viidenkymmenen miljardin euron arvoinen politiikka on todellakin arvokas! Investointien vaikutukset, menestystekijät ja niiden taustat on tärkeä selvittää. Uskon vakaasti, että koheesiopolitiikassa tulee keskittyä enemmän tuloksiin ja toteutuksen tulee vastata toimenpiteitä ja politiikan tavoitteita.

Politiikalla on tuettu miljoonia hankkeita. Nämä hankkeet kertovat siitä, miten jatkuvilla sijoituksilla infrastruktuuriin, ympäristöön, innovaatioihin ja elinkeinoelämään on saatu aikaan todellista etua kansalaisille ympäri EU:ta. Ei ole ainoastaan välttämätöntä vaan myös poliittisen vastuun mukaista kertoa ihmisille, mitä veronmaksajien rahoilla on todellisuudessa saavutettu. Siksi meidän on varmistettava hyvät seurantajärjestelmät, jotta veronmaksajat tietävät, että rahat on käytetty oikein.

Tämä vaatii yhä vahvempaa seuranta- ja arviointikulttuuria sekä sitoutumista oppimiskumppanuuksiin. Laadun takaamiseksi on kiinnitettävä enemmän huomiota toteutukseen, tavoitteisiin ja tuloksiin kannustimien ja ehdollistamisen lisäksi.

Koheesiopolitiikan tulevaisuus on herättänyt paljon keskustelua – mitä mieltä olette joistain keskeisimmistä kysymyksistä?

EU 2020 -strategian ja talousarvion kokonaistarkastelun näkökulmasta vuosi 2010 on monella tapaa ratkaiseva tulevaisuuden koheesiopolitiikan suunnalle. Yksi tärkeimmistä tehtävistäni on vuoden 2013 jälkeisen politiikan rakentaminen niin, että se tukee Euroopan alueita uusien haasteiden kohtaamisessa ja tulevaisuuden talouteen siirtymisessä.

Taloudellinen yhdentymisen on eurooppalainen projekti, joka koskettaa kaikkia – siksi koheesiopolitiikan tulee ottaa huomioon kaikki alueet. Jotta voimme lisätä politiikan vaikutuksia, meidän tulee keskittyä ensisijaisiin tavoitteisiin, jotka ovat sopusoinnussa Eurooppa 2020 -strategian kanssa, ja välttää päällekkäisyyksiä ja pirstaleisuutta yhteisön rahoituksessa. Tämän saavuttamiseksi on yksinkertaistettava politiikan sääntöjä ja keskityttävä enemmän tuloksiin sekä tehtävä yhteistyötä kaikilla tasoilla eurooppalaisen rahoituksen yhdistämiseksi paikallisiin, alueellisiin, kansallisiin tai yksityisiin talouksiin investointien vaikutusten maksimoimiseksi.

Aluepolitiikan pääosasto on tukenut jäsenvaltioiden ja alueiden arviointivalmiuksia antamalla neuvoja ja opastusta arviointimenetelmistä ja hyvistä toimintatavoista. Tavoitteena on auttaa kansallisia ja alueellisia hallinto-elimä tehokaiden ja laadukkaiden arviointimenetelmien kehittämisessä. Tämä tapahtuu erilaisten valmisteluasiakirjojen, ohjeiden, arviointitapahtumien ja arviointiverkoston kautta.

Jäsenvaltioiden arviointiverkosto:

Jäsenvaltioiden arviointiverkosto on Euroopan komission (aluepolitiikan pääosaston) ja jäsenvaltioiden välinen keskustelufoorumi kysymyksistä, jotka koskevat koheesio- ja aluepolitiikan arviointia. Verkostoa johtaa aluepolitiikan pääosaston arviointiyksikkö, joka kokoontuu kahdesta kolmeen kertaa vuodessa keskustelemaan arviointimenetelmistä, hyvistä toimintatavoista, arviointituloksista ja niiden hyödyntämisestä.

Sen tavoitteena on helpottaa kokemusten ja hyvien toimintatapojen vaihtoa jäsenvaltioiden välillä niin, että arvioinnin valmiuksia voidaan vahvistaa kaikkialla Euroopan unionissa. Arviointiverkosto koostuu jäsenvaltioiden edustajista, jotka ovat vastuussa koheesio- ja erityisesti Euroopan aluekehitysrahaston ja koheesiorahaston hallinnoinnista.

Kokousasielistalla 25.–26. helmikuuta:

- Kansalliset strategiaraportit: katsaus keskeisistä indikaattoreista ja arvioinnin tuloksista
- Pilottihankkeen organisointi ja tietoa vuoden 2010 vuosikertomuksista
- Päivitys ja aluepolitiikan pääosaston esitelmä aiheesta vuosien 2000–2006 tavoitteiden 1 & 2 jälkiarviointin lopulliset tulokset;
 - Rakenteellinen muutos ja globalisaatio
 - Liikenne
 - Ympäristö ja ilmastomuutos
- Päivitys: koheesiorahaston jälkiarviointi ja ISPA
- Puolan arviointitulokset (yritystuki ja vertailuryhmät)
- Ruotsin arvioinnin tulokset ja uusi julkaisu meneillään olevista arvioinneista

Asiantuntijoiden arviointiverkosto

Aloitteen tavoitteena on kerätä kaikki mahdollinen olemassa oleva tieto koheesio- ja aluepolitiikan toteutumisesta vuosittain laadittaviin jäsenvaltiokohtaisiin vuosikertomuksiin. Ensimmäiset vuosikertomukset julkaistaan vuoden 2010 lopussa.

Vuoden 2010 alusta lähtien asiantuntijoiden verkoston avulla kootaan näyttöä politiikan toteutuksesta vuosina 2007–2013 tarkastelemalla toimenpideohjelmien fyysisiä ja taloudellisia tuloksia. Se analysoi jäsenvaltioissa tehtyjen arviointien tuloksia.

Nykyisten säädösten mukaan jäsenvaltiot ovat vastuussa arviointien toteutuksesta ohjelmakauden aikana niiden omien tarpeiden ja painopisteiden vaatimalla tavalla. Parin viime vuoden aikana jäsenvaltiot ovat kehittäneet arviointisuunnitelmiaan ja useat ovat tehneet arviointeja, joilla on saatu uutta tietoa ohjelmien toteutuksesta. Arviointiverkoston tehtävänä on analysoida eri jäsenmaissa tehtyjen tutkimuksien tuloksia.

Toinen verkoston tärkeä tavoite on tunnistaa esimerkkejä arvioinnin hyvistä toimintatavoista (mielenkiintoiset menetelmät, arvokkaat tiedot jne.). Toisten jäsenvaltioiden kannalta hyödylliset ja mielenkiintoiset tiedot on saatavilla Inforegion verkkosivujen verkkokirjastosta, jossa voi etsiä arviointitutkimuksia eri hakukriteereillä.

Painopiste innovoinnissa vuonna 2010

Koheesio- ja aluepolitiikka korostaa tarvetta investoida innovaatioihin uudistetun Lissabonin strategian mukaisesti kilpailukyvyyn, kasvun ja työllisyyden ylläpitämiseksi Euroopassa. Neljännes EAKR-tuesta eli 85 miljardia euroa on suunnattu innovoinnin edistämiseksi. Asiantuntijaverkosto antaa tietoa siitä, millaisia toimenpiteitä EAKR tukee sekä jäsenvaltioiden painopisteistä eri jäsenmaissa.

Onko kansallisessa innovaatiopolitiikassa havaittavissa alueellisia ulottuvuuksia ja kuinka EAKR-ohjelmat tukevat alueellisia ja kansallisia innovaatioaloitteita? Muun muassa näitä avainkysymyksiä asiantuntijat pohtivat eri jäsenmaiden osalta. Tavoitteena on arvioida sitä, miten koheesio- ja aluepolitiikan ohjelmilla voidaan parantaa EU:n innovaatiopotentialiaa.

EVALSED

EVALSED:in verkkolähteet antavat neuvoja arviointien suunnittelusta ja toteuttamisesta sekä laadun varmistamisesta. Koska EVALSED on suunniteltu lähinnä päättäjille – erityisesti niille, jotka suunnittelevat ja hallinnoivat arviointeja – se on käytännöllinen työkalu, joka on suunniteltu auttamaan sosiaalis-taloudellisen kehityspolitiikan päätöksentekoa.

EVALSED määrittelee arvioinnin roolin sosiaalis-taloudellisessa kehityksessä, pohtii erilaisia tapoja kehittää arviointivalmiuksia ja tarkentaa arviointimenetelmiä. EVALSED on perinteisesti keskittynyt ohjelma-arviointeihin. Meneillään olevat kauden 2007–2013 arvioinnit sekä kauden 2000–2006 temaatit jälkiarviointi osoittaa, että aihe- ja toimenpidekohtaiset arvioinnit tuottavat luotettavia tuloksia. Näiden viimeaikaisten kokemusten perusteella EVALSED-sivuston ohjeita päivitettiin, ja ne on saatavilla tulostettavassa muodossa arviointikäytäntöjen parantamiseksi ja edistämiseksi EU:ssa.

EVALSED KOOSTUU KAHDESTA OSASTA:

Opas: tarkoitettu kaikille käyttäjille ja lukijoille

2 lähdekirjastoa: tarkoitettu erityisesti ammattilaisille ja niille, jotka haluavat välittää ja saada tietoa arviointitaidoista

- Menetelmät ja tekniikat
- Arviointivalmiuksien nostaminen

Lähdekirjaston yleistä rakennetta arviointimenetelmistä ja -tekniikoista on päivitetty ja sivustolle on lisätty osio makrotalouden malleista sekä tietoa tosiasioiden vastaisten vaikutusten arvioinnista. Vuonna 2010 on tarkoitus päivittää ja kehittää sivuston sisältöä.

Arviointikonferenssi

Marraskuussa 2009 järjestettiin Varsovassa suuri kansainvälinen konferenssi "New Methods for Cohesion Policy Evaluation: Promoting Accountability and Learning" aluepolitiikan arviointimenetelmistä. Konferenssin teemana oli arviointimenetelmien hyödyntäminen, millä saadaan luotettavaa tietoa koheesiopolitiikan toteutuksesta. Tapahtuma toi yhteen 500 osallistujaa kaikista jäsenvaltioista ja niiden ulkopuolelta mukaan lukien päättäjiä, koheesiopolitiikan arvioinnin vastuuhenkilöitä kansalliselta ja alueelliselta tasolta, arvioijia ja tutkijoita.

Yksi tapahtuman tärkeimmistä viesteistä oli, että arvioinnissa on keskityttävä koheesiopolitiikan vaikutuksiin, mikä on kaksisuuntainen prosessi. Komissio ei pysty yksin jakamaan kokemuksia politiikan tuloksista, ja jäsenvaltiot ja alueet tarvitsevat apua arviointikokemusten jakamisessa. Toiminnan eri alueilla tulisi käyttää tehokkaita arviointimenetelmiä.

Kaksipäiväisen tapahtuman esitykset, keskustelut ja työpajat korostivat politiikan toteutuksesta käytävän poliittisen keskustelun tarvetta. Konferenssi oli hyvin ajankohtainen joillekin eurooppalaisille päättäjille ja arvioijille sen arvioimiseksi, mitä komissio, jäsenvaltiot ja arvioijat voivat tehdä politiikan tavoitteiden saavuttamiseksi ja poliittiseen keskusteluun vaikuttamiseksi. Mikäli haluamme politiikan toimivan ja osoittaa sen arvioinnin kautta, politiikan tavoitteet on tehtävä selväksi, eikä ylikuormittaa politiikkaa lukuisilla tavoitteilla.

LISÄTIETOA:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/evalsed/index_en.htm

Jokaisessa Panoraman numerossa esitellään kaksi hanketta niistä vastaavien ihmisten näkökulmasta. Kerromme EAKR:n rahoittamien hankkeiden myötä- ja vastamäistä, ongelmista ja niiden ratkaisuista.

HANKE

1

LONGLIFE

Tietoja ja lukuja

Longlife-hankkeeseen on sijoitettu noin 2,3 miljoonaa euroa tammikuusta 2009 tammikuuhun 2012.

Rakennetaan elämää varten

Osaksi Longlife-hankkeen ansiosta ympäristönäkökohdista on tullut yksi tärkeimmistä suunnittelun tavoitteista nykyaikaisessa talonrakennuksessa Itämeren alueella. Hankkeessa kehitetään käytäntöjä, innovatiivisia teknologioita, yhtenäisiä menettelyjä ja ohjeiden kehittämistä prototyypin avulla, joka on tarkoitettu kestäväen, energiatehokkaan ja resurssija säästävän rakentamisen käyttöön.

Prosessin aikana saavutettu osaaminen siirretään Tanskaan, Saksaan, Liettuaan, Puolaan ja Venäjälle. Tiedon jakamisen toivotaan vähentävän eroja käytännössä, teknologioiden käytössä, menetelmissä ja säännöissä, minkä toivotaan johtavan lopulta ympäristöystävällisempään rakentamiseen.

Kulissien takana – EAKR-hankkeen vetäminen

Projektipäällikkö Klaus Rückert

Klaus Rückert on hankkeen vetäjä. Berliinin teknillisen yliopiston muotoilun ja rakentamisen professori kertoo, että hänen tutkimusalueiltaan Meksikosta, Kiinasta, Afganistanista ja Iranista oli helppo laajentaa Itämeren alueelle. Hän otti vastaan haastavan tehtävän hankekumppaneiden etsimisestä ja hyvän hankehakemuksen laatimisesta INTERREG IV B -ohjelmassa.

Vastikään Liettuaassa vietetyn kansallisen vapaapäivän vuoksi projektikoordinaattori Maria Kiefel sai tilaisuuden onnitella Liettuan hankekumppaneita ja organisaatioita. "Hankkeen kannalta on tärkeää, että ihmisille annetaan arvoa ja heitä tiedotetaan," hän

kertoo. On erityisen tärkeää pitää ihmiset ajan tasalla asioista silloin, kun kumppanit ovat eri maissa, osaamista on eri erikoisaloilta ja EU:n Itämeren toimintoja koskevat suuntaviivat ovat jatkuvassa muutoksessa.

Kun Kiefel esitteli tilanneraportin johtoryhmälle, joka asetti myös seuraavan raportointikauden päätavoitteet, hän oli tyytyväinen, että kaikki ehdotukset hyväksyttiin. Raportti ja sitä tukevat esitykset lähetettiin myös kaikille hankekumppaneille. "Emme halua kenenkään tuntevan itseään ulkopuoliseksi", Kiefel sanoo.

Jos EAKR:n tukeman Itämeren hankkeen vetäminen muuttuisi liian monimutkaiseksi, Kiefelillä on apu lähellä: EU:n yhteinen tekninen sihteeristö sijaitsee Rostockissa. "He osaavat vastata mihin tahansa kysymykseen. Heidän asiantuntemuksena on korvaamatonta," Kiefel lisää.

Ensimmäisenä hankkeena, joka sai rahoitusta EAKR:sta viime kauden ensimmäisellä periodilla, projektipäälliköillä on syytä olla tyytyväisiä saavutettuihin tavoitteisiin. Ja mikä on Kiefelin mielestä menestyvän hankkeen salaisuus Itämeren alueella? "Hankkeen toteuttajan ja teknisen sihteeristön välinen luottamus", hän vastaa.

Hyviä tuloksia

Hankkeen sujuessa hyvin painopiste on odotetuissa tuloksissa. Hankkeen keskeisin tavoite on rakentaa rakennus, joka on suunniteltu hyvin alusta pitäen ja sertifioitu kestäväen kehityksen mukaisesti ja joka on tarkoitettu alueellisten, kansallisten ja EU-elimien, suunnittelijoiden, asuntoyhdistysten, rakennuttajien, yritysten ja pk-yritysten käyttöön. Ja kun yksi on otettu käyttöön, lisää on luvassa.

Kysyttäessä matkan varrella toteutuksen eteen tulleista ongelmista Rückert vastaa: "Luonnollisesti on suuri työ koordinoida 14 kumppania viidessä eri maassa vaikean aiheen ympärillä." Nopeasti hän kuitenkin huomauttaa, että kaikkien hankekumppaneiden sitoutuminen on auttanut asioiden sujuvuudessa.

LISÄTIETOA:

<http://www.longlife-world.eu>

Seuraavassa numerossa jatkamme Musikparkin ja NanoHealth-keskuksen toiminnan seuraamista ja tässä numerossa otamme selvää, mitä on tapahtunut Competitive Health Services ja Longlife -hankkeissa, joilla molemmilla on kumppanuuksia eri jäsenvaltioissa.

HANKE

2

COMPETITIVE HEALTH SERVICES

Tietoja ja lukuja

Hankkeeseen on sijoitettu hieman alle miljoona euroa tammikuusta 2008 vuoden 2010 loppuun.

Nykyaikaista terveydenhuoltoa

Suomi, Irlanti, Norja, Ruotsi ja Skotlanti ovat Euroopan harvimmin asuttuja alueita, joissa asukastiheys on keskimäärin 3,5 asukasta per km². Terveydenhuollon toteuttaminen ikääntyvän väestön ja kylmän ilmaston alueilla on haaste, joka on pitkään ollut tiedossa. Vasta vähän aikaa sitten on löydetty eräs ratkaisu asiaan.

Entinen Pohjois-Suomen EU-toimiston johtaja Seppo Heikkilä haaveili suunnitelmansa toteuttamisesta yhdessä Pasi Parkkilan kanssa, joka on Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin johtaja. Tarkoituksena oli viedä telelääketiede ja sähköiset terveydenhuollon palvelut syrjäisille seuduille. Yhteyksiensä ja rahoitustietämyksen avulla, Competitive Health Services -hanke (kilpailukyiset terveydenhuoltopalvelut) saatiin alulle.

Minna Mäkineniemi, projektikoordinaattori

Mäkineniemiä pyydettiin laittamaan erityisasiantuntijuutensa likoon ja toiminaan hankkeen projektikoordinaattorina. Hänen tieteellinen taustansa – Oulun yliopiston DNA:n kahdentumisen ja korjauksen tutkijana ja myöhemmin syöpätutkijana Yhdistyneessä kuningaskunnassa – sekä hänen tietojenkäsittelytaitonsa ja julkisen hallinnon kokemuksensa tekivät hänestä oikean henkilön vetämään tätä kansainvälistä hanketta. Kaksi vuotta hankkeen alkamisen jälkeen Mäkineniemi kuvaa työtään "erittäin mielenkiintoiseksi ja kannustavaksi" kaikista määrärajojen täyttämistä huolimatta.

Miten Mäkineniemi neuvoisi niitä, jotka ovat kiinnostuneita EAKR-tuen hakemisesta? "EU-hankkeen hallinnointi, kuten työajan seurannan tekeminen ja yksityiskohtainen raportointi, vie paljon aikaa. Yksityiskohtainen panostaminen on kuitenkin vaivan arvoista, sillä se helpottaa raporttien kirjoittamista ja toiminnantarkastusten suorittamista."

Mitä hankkeen vetäminen vaatii?

Talouden laskusuhdanne on johtanut siihen, että terveydenhuoltoalalla on rahoitusongelmia ja tarpeita leikata menoja. Kun tämä yhdistetään viimeaikaiseen sikainfluenssaepidemiaan, on selvää, että nämä odottamattomat rajoitteet ovat

vähentäneet aikaa ja rahaa uusien palveluiden kehittämiseltä. Hankekonsortio on pyrkinyt varmistamaan, että kaikki mukana olevat henkilöt saavat korvauksen käyttämästään ajastaan, mikä tuntuukin kantavan hedelmää.

Mäkineniemi painottaa viestinnän tärkeyttä useimpien ongelmatilanteiden suhteen "Sähköpostiviestintä on helppoa, mutta se ei ole paras projektinhallintatyökalu. Olemme järjestäneet ylimääräisiä puhelin- ja videokonferensseja vuotuisten kokouksien lisäksi." Hyvä johtoryhmä ja sen sitoutuminen ovat olleet korvaamattomia hankkeen edistymiselle.

Ei koskaan liian kaukana

Useiden aivoriivien ja valmistelevien kokousten jälkeen lupaavimmat palvelut valittiin Suomesta, Norjasta, Ruotsista ja Skotlannista. Tämän jälkeen Skotlannin Invernessissä järjestettiin yhteistyötapaaminen, joka toi yhteen palveluntarjoajat ja kokeiluhankkeen edustajat.

Suomessa

Testattiin ruotsalaista innovaatiota, jonka avulla fysiologista dataa voidaan seurata kaukaa. Remote CheckUp Bag:in avulla potilaat voivat tarkistaa oman verenpaineen ja verensokerin, painon ja kehon rasvaprosentin. Innovaatiota voidaan myös käyttää sydänpotilaiden EKG-käyrien lukemiseen. Kaikki tieto voidaan lähettää www-selaimen kautta.

Norjassa

Pienellä Senjan saarella Norjassa on ollut vaikeuksia täyttää yleislääkäreiden paikkoja. Remote CheckUp Bag:in ansiosta yhdellä terveysasemalla työskentelevät lääkärit voivat tarjota palveluitaan senjalaisille.

Ruotsissa

Mobiilisilmäyksikkö tarjoaa palveluita diabeetikoille ja viherkaihipotilaille kotiin asti. Yksikkö kulkee kätevästi asuntovaunussa ja on helposti siirrettävissä.

Skotlannissa

Teledialyysi (norjalainen malli) mahdollistaa videolinkin Invernessin sairaalan dialyysiosaston ja Wickin maaseudulla sijaitsevan sairaalan välille. Tämä tukee sairaanhoitajien työtä satelliitin välityksellä, ja mahdollistaa konsultaation munuaispotilaiden, lääkäreiden ja muiden sairaalasta käsin työskentelevien asiantuntijoiden välillä.

LISÄTIETOA:

<http://www.ehealthservices.eu>

PÄIVÄMÄÄRÄ	TAPAHTUMA	PAIKKA
19.4.2010	Koheesiopolitiikka 2000–2006: mitä on saavutettu?	Bryssel (BE)
19.–21.4.2010	Wienin–Bratislavan konferenssi: EU:n Tonava-strategia	Wien (AT) ja Bratislava (SK)
10.–11.5.2010	Rusen konferenssi: EU:n Tonava-strategia	Ruse (BG)
20.–21.5.2010	Regions for Economic Change –konferenssi ja RegioStars 2010 –palkintoseremonia http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/sustainable-growth/home_en.cfm?nmenu=1	Bryssel (BE)
24.–26.5.2010	Konferenssi: "Regional Responses to Global Shifts: Actors, Institutions and Organisations" http://www.regional-studies-assoc.ac.uk/	Pecs (HU)
27.–28.5.2010	Syrjäisimpien alueiden foorumi	Bryssel (BE)
10.–11.6.2010	Constanța konferenssi: EU:n Tonava-strategia	Constanța (RO)
21.–22.6.2010	Epävirallinen ministerikokous: Asuminen ja kaupunkien kehittäminen http://www.eu2010.es/	Toledo (ES)
4.–7.10.2010	Open Days – 8. EU:n alueiden ja kaupunkien viikko – "Tavoite 2020: kilpailukyky, yhteistyö ja alueellinen yhteenkuuluvuus"	Bryssel (BE)

Lisätietoa edellä mainituista tapahtumista löydät Inforegion verkkosivustolta:
http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_en.cfm

Panoraman seuraavat numerot ja aiheet ovat:

Panorama 34 (Kesä 2010) on omistettu aiheelle "Yhdennetty lähestymistapa".

Panorama 35 (Syksy 2010) "Köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunta". Vuosi 2010 on köyhyyden ja syrjäytymisen torjunnan teemavuosi. Tässä numerossa tarkastellaan, miten koheesiopolitiikka vastaa sosiaalisen syrjäytymisen, köyhyyden lisääntymisen ja syrjäytyneiden yhteisöjen (kuten romaniväestön) haasteisiin.

Ota meihin yhteyttä ja lähetä mielipiteesi mistä tahansa aluepolitiikan aiheesta osoitteeseen:

regio-panorama@ec.europa.eu

KN-LR-10-033-FI-C

ISSN 1725-8162

© Euroopan yhteisö, 2010
Jäljentäminen on sallittua, kunhan lähde mainitaan.

■ Julkaisutoimisto

Euroopan komissio, Aluepolitiikan pääosasto
Yksikkö B.1. – Viestintä, tiedotus, suhteet kolmansiin maihin
Raphaël Goulet
Avenue de Tervuren 41
B-1040 Brussels
Sähköposti: regio-info@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm